

Dr. Juozas Girnius apie filosofiją lietuviuose

JUOZAS PRUNSKIS

Mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoje lapkr. 27 d. "Aidų" redaktorius dr. J. Girnius skaitė paskaitą "Istorinis žvilgsnis į lietuvišką filosofiją".

Pažymėjo, kad šiuo metu tėra tik vienas tarptautinio masto filosofas, kilęs iš Lietuvos, tai Emanuel Levinas. Tai suprantama, nes mes savo kultūrinį gyvenimą matuojame ne šimtmečiais, o dešimtmečiais. Didžiųjų Vilniaus baroku, bet jį jau išstatė vokiečiai ir italai.

Filosofijos studijos Lietuvoje

Iki 16 a. pusės nebuvo Lietuvoje aukštesnių mokyklų. Užsienį tik 16 a. antroje pusėje gausiau jaunimas vyko studijuoti. Pas Kulvietį buvo ir Platonas, ir Aristotelis. Lietuvoje filosofijos studijos prasidėjo su Vilniaus kolegija, greit virtusia akademija. Filosofija buvo dėstoma Kauno, Raseinių, Marijampolės ir kitose kolegijose.

Zaluskio vadovėlis buvo pirmas filosofijos vadovėlis, išspausdintas Vilniuje. Vėliau išėjo visa eilė filosofijos vadovėlių lotynų ir lenkų kalba. Uždarus jėzuitų akademiją, filosofija buvo panaikinta. Atidarius Vilniaus universitetą, buvo įvesta filosofija. Po 1831 m. universitetas buvo uždarytas ir filosofija panaikinta. Ir vėsk. Baranauskas yra davęs filosofinių darbų.

Atgimstančioji Lietuva

Atgimstančioji Lietuvoje filosofija turėjo pradėti iš nieko. Kitose srityse atramos buvo rasta liaudies kūryboje (dainos, liaudies menas ir t.t.). Filosofinių spaudinių ėmė rasti keliant tikėjimo — netikėjimo klausimus, tačiau aušrininkai filosofų dar nedavė. Lietuviai filosofijai buvo uždaviniai išsiaiškinti savą inteligentią ir duoti tautai teisingo kelio gaires. Čia daugiausia reikšėsi Jakštas, Vydūnas.

Jakštas

Jakšto pagrindiniai veikalai šioj srityj: Mokslas ir tikėjimas, Logika, Pikto problema. Jakštas buvo nuoseklus ir griežtas konservatorius, bet filosofijoje buvo tam tikra prasme revoliucionierius ir irracionalistas. Jis dairėsi į Solovjovą ir Vronskį, kurie ne-

Šiame numery

- Su Galdiku atsisveikinant.
- Dr. Juozas Girnius apie filosofiją lietuviuose.
- Lietuviškos knygos... i šiuokšlyną.
- Gamtos mokslų posėdyje.
- Apie naują Vlado Šlaito knygą.
- Jorge Luis Borges kalba apie savo kūrybą.
- Jorge Luis Borges eilėraštis.
- Pulgijo Andriusio fejtonas.
- Lietuvos vargonininkas išsivijoje.
- Jurgio Gliados komedija Los Angeles lietuvių scenoje.
- Nauji leidiniai.
- Moterų gyvenimas.

buvo racionalistai, o mintytojai su religiniu atspalviu.

Vydūnas

Vydūno filosofinis pagrindas — lotynų filosofija, emonizmas, didžių dėmesį kreipiant į sąmonę, sudarančią ir etinį pagrindą. "Sąmonė", "Tautos gyvata" — jo veikalai filosofinėmis mintimis.

Prof. Šalkauskis

Filosofijos uždavinius suvokė ir jiems profesiskai atsidavė prof. Šalkauskis. Savo veikle "Sur les confines de deux mondes" tiesė pirmas savo filosofines gaires.

Šalkauskis savo kurse įvedė ir mokslinio darbo metodiką, kūrė filosofinę terminiją ir atskleidė — ką reiškia filosofiskai mąstyti, tai dėstydamas veikle "Kultūros filosofijos metmenys".

Šalkauskis vengė bet kokių kraštutinumų, ieškojo sintezės, kuri pas jį darėsi sinonimas tiesai. Šalkauskis buvo pagrindinis mūsų demokratijos ideologas, smerkdamas ir komuniizmą ir kapitalizmą. Tautinė filosofijoje kėlė etinį momentą, atmesdamas nacionalizmo kraštutinumą. Jis mūsų tau tai kėlė uždavinį — sulydyti rytus ir vakarus sintetine jungtimi.

Dovydaitis

Pranas Dovydaitis — kaimo vaikas, ateitininkų kūrėjas, trijų mokslinių žurnalų leidėjas buvo filosofas enciklopedistas, įkūręs pirmą lietuvių filosofijos žurnalą "Logos", pradėjusį eiti dar prieš universiteto įkūrimą. Antaras jo gilus žurnalas "Kosmos". Net ne jo pažiūrų žmonės, kaip Čepinskis, Biržiška aukštai vertino šį jo užmojį.

Trečias prof. Dovydaičio įsteigtas žurnalas — "Soter", kurį vėliau perėmė teologai.

Kuraitis

Prof. Pr. Kuraitis, taipgi kalintas Sibire, buvo uždaras žmogus, mažai žinomas, bet jis buvo pirmasis, kuris metėsi į filosofines problemas, davęs veikalus "Pagrindiniai gnoseologijos pagrindai" ir "Ontologija". Jis kėlė klausimą, kokia filosofija turi būti. Pabrėžė, kad filosofija neturi remtis autoritetais, o loginėmis išvadomis, filosofija — kritiškai proto išvados; pati filosofija turi nešti šviesos ir gyvenimą — tokie buvo jo keliama reikalavimai filosofijai.

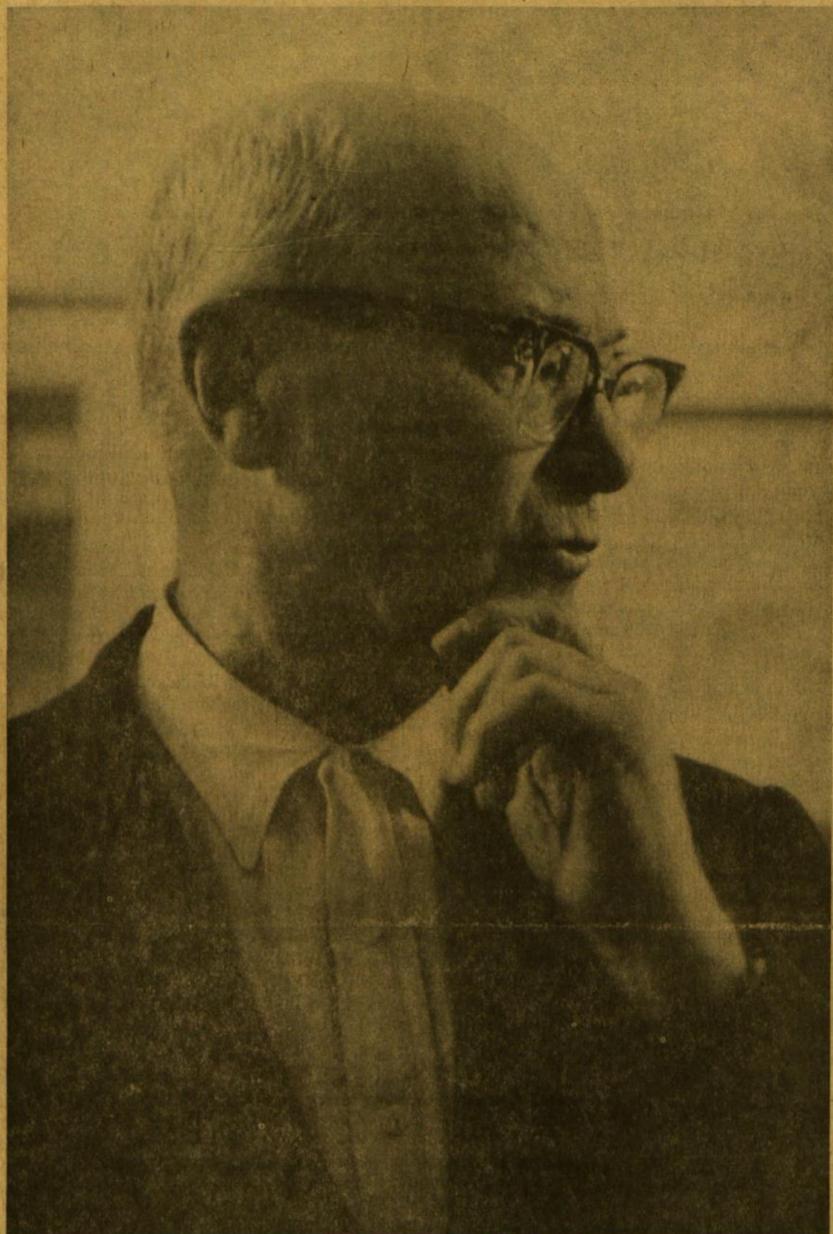
Ši filosofija galima pavadinti neotomizmu.

Sezemanas

Antra grupė telkėsi humanitarų fakultete, leidusiam "Erasmus". Pirmasis čia buvo irgi Sibiro kankinys Sezemanas. Lietuvių filosofiją praturtino logikos vadovėliu; rašė filosofinius veikalus ir vokiškai.

Karsavinas ir Šilkarskis

Leonas Karsavinas, istorikas, (Nukelta į 5 pusl.)

Adomas Galdikas, vienas iš kūrybingiausių lietuvių dailininkų, mirė gruodžio 7 d. New Yorke, eidamas 77 metus amžiaus
Nuotrauka Vytauto Maželio

Su Galdiku atsisveikinant

ADOLFAS VALESKA

Praėjusio sekmadienio popietėje Jaunimo Centro didžiojoje salėje, Chicagoje, gausiai susirinkę lietuvių jėzuitų bičiuliai tradicinė vakarienė, šnekučiuodamiesi, užkandžiaudami, stebėdami meninę programą ir šiltai plodami jos dalyviams, nenujaušė, kad tą patį dieną iš šio realaus pasaulio atsiskyrė vienas didžiausių šių laikų mūsų dailininkų. Rašytojas Aloyzas Baronas tada pranešė, kad gavęs liudiną žinią iš New Yorke — mirė Galdikas.

Vakarienės iškilmės ir programa vyko ir toliau, tačiau mintys buvo jau toli už salės sienų — tenai, pas Galdiką, jį patį ir jo kūrybą.

Atgimstančios Lietuvos meninėje veikloje dailininkas Adomas Galdikas buvo viena iš įdomiausių asmenybių ne tik savo kūryboje, bet ir visuomeninėje veikloje.

Pirmą kartą su Galdiku teko susitikti 1921-mais metais, bebūnant pirmo kurso studentu Meno mokykloje Kaune, kur dailininkas tuo metu dėstė piešimą. Nuų tada Galdikas tapo ne tik studentijai, bet ir visai anuometinei menininkų šeimai pagrį-

ne tik lietuviškos gamtos portretą, bet ir jos atmosferą. Jis, kaip ir Donelaitis ar Katiliškis, toje gamtoje ieškojo ne blizgučių, bet nemeluotos išraiškos. Jo studentams visa tai padarė didį įspūdį, ir jau anuomet mes pasakėme: Galdikas yra lietuviškas.

Galdikas buvo ekspresyvus ne tik savo kūryboje, bet ir būde. Dažnai jis mus stipriai išbardavo, jeigu darydavome ne pagal jo sampratą, mes jam taip pat atsikirsdavome, bet jis buvo mūsų. Nebuvo jis metodiškas ir vengė nustatytos rutinos, kas "so lidžiam" studentų gal ir kėlė nerimą, tačiau jo nerimstantis ieškojimas naujų išraiškos formų

ADOMAS GALDIKAS

KAZYS BRADŪNAS

Sprogo drobė... Ir staiga
Punda dangų skaldanti jėga.
Plazda žemė perplėstu rūbu —
Kaip srovė, prieš krisdama, drebu.

Kertinė Parastė

LIETUVIŠKOS KNYGOS... I ŠIUOKŠLYNĄ

Dažnai tenka skaityti spaudoje nusiskundimų, kad šio krašto viešose bibliotekose nėra lietuviškų knygų, arba jų yra labai mažai. Atsiranda gerų tautiečių — patriotų, kurie nuperka lietuviškų knygų ir jas kaip dovaną išsiuntinėja visai eilei bibliotekų. Daugelis mano, kad tuo būdu bus atliktas geras darbas. Deja, taip nėra, nors ir būtų gavęs padėkos laišką iš bibliotekos, siunčiamą automatiškai.

Kas dirba šio krašto bibliotekose, tas gerai žino, kad nemokamos ir neužprašytos knygos, nusiųtos į bibliotekas, dažnai atsiduria ne ant lentynų, bet... šiukšlių dėžėse. Mažiausia su puse tokių knygų taip atsitiks. Tą patį mes darome su visokiom reklamom ir pasiūlymais ("junk mail"), — metame į krepšį nei voko neatdare.

Bibliotekos apskaičiuoja, kad joms sukataloguoti vieną knygą, pagaminti jai korteles ir jas įrikiuoti į katalogų dėžes, kaštuoja apie 5 dol. Be to, beveik visose bibliotekose vis trūksta lentynose vietos. Laikomoms tos knygos, kurios skaitytojų yra reikalaujamos. Bibliotekos dažnai turi "selection officers", kurie nusprendžia, kokias knygas laikyti ir kurias išmesti. Lietuviškom knygom yra nelengva per šią kliūtį persikelti: daugelis jų pareigūnų nežinos, nei kokia kalba tos knygos parašytos, nei apie ką ten rašoma, bet svarbiausia — suabejosis, ar bus joms skaitytojų, ar bus pareikalavimas.

Tikriausias kelias lietuviškai knygai patekti į viešą biblioteką yra toks. Tegul atsiranda skaitytojas ir pareiškia, kad jis ieško štai tokios knygos, jos negali rasti ir ar negalima būtų ją užsakyti. Jei atsiras antras toks pareikalavimas, tai beveik tikras dalykas, kad biblioteka knygą nupirks. O jau tada ji bus įrašyta į turto knygas, sukataloguota ir jos neišmes. Tiek pareikalavojas būtina turi paduoti bibliotekai šias žinias: knygos autorius, pavadinimas, išleidimo vieta ir metai (ypač svarbu metai, daugelis bibliotekų nepirks knygos, jei nežinomi išleidimo metai), galop, kur galima ją užsakyti ir kokia jos kaina.

Jeigu knyga bus nupirktą ir inventorizuota, tai dar nereikia, kad ji ten bus laikoma, kol sudulės ir pavirs į dulkes. Tyrimų bibliotekos ("Research Libraries") paprastai kartą priimtas knygas laiko. Tuo tarpu viešosios bibliotekos ("Public Libraries") veda statistikas ir kartis nuo karto patikrina, kokiomis knygoms yra pareikalavimas ir kokiomis per 10 ar 15 metų niekas nei karto nesidomėjo. Tokios gali būti nurašytos ir išmestos, nors joms įsigyti ir buvo padaryta išlaidų.

Geriausias dalykas yra turėti savo tautines bibliotekas ir tvarkytis, kaip patinka. Lenkai turi didelę biblioteką Chicagoje, estai New Yorke, lietuviai daugelyje vietų po truputį: Chicagoje, Putname, Marijampolyje ir kitur. Štai dabar Columbia universiteto New Yorke Rytų ir Centrinės Europos institutas užsimojo išleisti vadovą, kuriame būtų sužymėtos visų tautybių JAV laikomos specialios bibliotekos, archyvai, bibliografiniai ir informaciniai centrai. Pakviestas bendradarbis ir Pabaltijo kraštų tos rūšies institucijoms suregistuoti ir aprašyti. Tai štai kokia kryptimi visi tie dalykai vystosi. Nesušikime lietuviškų knygų į šiukšlyną!

Bibliotekininkas

Be abejonės, Galdikas buvo vienas dinamiškiausių mūsų laikų dailininkų ne tik lietuvių tarpe, bet ir nuolat gyvas šiuometinio tarptautinio meno laukuose. Jo kūrybinė mintis tačiau buvo tokia įtempta, kad jai įgyvendinti nepaisė jokių išorės tendencijų ir aprašyti. Tai štai kokia kryptimi visi tie dalykai vystosi. Nesušikime lietuviškų knygų į šiukšlyną!

Pažįstame Galdiką kaip subrendusį dailininką — akvarelistą. Akvarelinės technikos būdas gal geriausiai ir atitiko jo asmeniui išreikšti spalvai ir formai. Tapytojas savo kūryboje buvo iškalbingesnis akvarelės ir temperos technikos, nors dirbo įvairiomis medžiagomis. Atrodo, kad aliejinių dažų technikos metodas lyg ir varžė jo dinamišką laisvumą ir spalvinių tonų subtilumą. Nors Galdiko kūrybos visuma turi savitą veidą, tačiau, arčiau įsigilinę į jo kūrinį, rasime ir daug jo asmeninių polinkių įvairumo, ir todėl jis nepriklauso toms dailininkų grupėms, kurių kūrybos charakteris yra vientisas. Dar Lietuvoje, ir čia svetur, dažnai jis naujaj parodoj vis pasirodydavo su skirtingu spalviniu ar forminiu užmąnymu.

darė įtaką priaugnčiai jaunajai dailininkų kartai, o ypač tapytojams.

Nors Galdikas pats pirmenybę skyrė tapybai ir spalvai, bet buvo ir grafikas ir Lietuvos meno mokykloje įkūrė (ir vadovavo) grafikos studiją, išugdžiusią mūsų dailininkų — grafikų generaciją.

Pažįstame Galdiką kaip subrendusį dailininką — akvarelistą. Akvarelinės technikos būdas gal geriausiai ir atitiko jo asmeniui išreikšti spalvai ir formai.

Tapytojas savo kūryboje buvo iškalbingesnis akvarelės ir temperos technikos, nors dirbo įvairiomis medžiagomis. Atrodo, kad aliejinių dažų technikos metodas lyg ir varžė jo dinamišką laisvumą ir spalvinių tonų subtilumą. Nors Galdiko kūrybos visuma turi savitą veidą, tačiau, arčiau įsigilinę į jo kūrinį, rasime ir daug jo asmeninių polinkių įvairumo, ir todėl jis nepriklauso toms dailininkų grupėms, kurių kūrybos charakteris yra vientisas. Dar Lietuvoje, ir čia svetur, dažnai jis naujaj parodoj vis pasirodydavo su skirtingu spalviniu ar forminiu užmąnymu.

darė įtaką priaugnčiai jaunajai dailininkų kartai, o ypač tapytojams.

Nors Galdikas pats pirmenybę skyrė tapybai ir spalvai, bet buvo ir grafikas ir Lietuvos meno mokykloje įkūrė (ir vadovavo) grafikos studiją, išugdžiusią mūsų dailininkų — grafikų generaciją.

Pažįstame Galdiką kaip subrendusį dailininką — akvarelistą. Akvarelinės technikos būdas gal geriausiai ir atitiko jo asmeniui išreikšti spalvai ir formai. Tapytojas savo kūryboje buvo iškalbingesnis akvarelės ir temperos technikos, nors dirbo įvairiomis medžiagomis. Atrodo, kad aliejinių dažų technikos metodas lyg ir varžė jo dinamišką laisvumą ir spalvinių tonų subtilumą. Nors Galdiko kūrybos visuma turi savitą veidą, tačiau, arčiau įsigilinę į jo kūrinį, rasime ir daug jo asmeninių polinkių įvairumo, ir todėl jis nepriklauso toms dailininkų grupėms, kurių kūrybos charakteris yra vientisas. Dar Lietuvoje, ir čia svetur, dažnai jis naujaj parodoj vis pasirodydavo su skirtingu spalviniu ar forminiu užmąnymu.

Dr. J. Girnius apie filosofiją lietuviuose

(Atkelta iš 1 pusl.)

buvo ir filosofas, sukūręs kultūros istoriją.

Čia taip pat išryškėjo ir V. Šilkarškis, davęs ilgą studiją apie Solovjovą.

Jo nuopelnas — vakarų sudominimas Solovjovu.

Tamošaitis ir Smetona

Turėjo platesnės įtakos Izidorius Tamošaitis, radęs plačią auditoriją spaudoje. Nors buvo nukunigėjęs, bet liko ištikimas teistinei filosofijai, ypač rėmė Schellerio filosofiją. Prieš liberalistinį individualizmą skelbė universalizmą.

Ant. Smetona taipgi dėstė filosofiją universitete, ypač domėjosi Platonu. Jam visada liko artimi humanistiniai idealai.

Bistras, Čepinskis, Kairiūkštis

Prof. Bistras taipgi dėstė filosofiją universitete, buvo politinis filosofas.

Prof. V. Čepinskis eilėje straipsnių nagrinėjo mokslo—religijos santykius, svarstė naujų etikos pagrindų kūrimą.

Prof. J. Kairiūkštis domėjosi filosofija ir išspausdino veikalėlį "Gamtos mokslų filosofija".

Prof. Stanka ir kiti

Prof. Vl. Stanka ypač domėjosi karaliaus Asokos filosofine mintimi. Atstovavo taurų etinį humanizmą, džiaugsmo filosofiją.

Suminėtinai Putvis, Tuminas, Mantvydas, Dausa, Trumpa. Iš Lietuvoje filosofiją baigusiu liko tik J. Lazauskas.

Pavergtoji tėvynė

Okupuotoj Lietuvoj dabartiniai filosofijos dėstytojai yra partiniai aktyvistai. Baigia partinę mokyklą ir siunčiamas dėstyti filosofiją universitete, institute. Filosofijos veiklai tepradėjo rodytis tik po 1960 m. Pagrindiniai okup. Lietuvos "filosofų" uždaviniai — marksizmo, leninizmo skleidimas.

Maceina

Laisvajame pasaulyje visų prie šaknyje stovi Ant. Maceina ir savo gilumu, ir platumu, rašas lietuvių ir vokiečių kalbomis. Jis filosofas, teologas ir poetas. Tokių mažai, gal tik Solovjovas, Berdiajevas, Reiškiškis ir kun. Yla, kun. Bagdanavičius, MIC, kun. Baltinis, kun. Celiškis, tėv. Žiūraitis, O.P. Vieni jų tomistai, kiti skotistai.

Pasauliečiai

Australijoje gyvenas Doniela domisi liberalizmo klausimais. Iš jaunesnių V. Vyčinas, davęs porą veikalų anglų kalba. Navickas, Skrupskelis, Mantautas, Paršelis, Mačernis, Mankelfūnas — dirba filosofijos srityje Išeivijoje.

Sava lietuvių filosofija neseniai pradėta, kukli. Ją tenka matuoti ne pasauliniu reikšmingumu, o savu. Tai nereikšminga — pasitenkinanti tik tautiniu reikšmingumu, o siekti reikia platesnių kelių. Bet kūrybinio ryžto duoda daugiau kuklumas, negu arogancija.

Klausimai

Dail. Rūkstelė paklausė, ar lietuvių filosofijoje yra egzistencinių bruožų.

Dr. Girnius jų randa Vyčine, iš dalies Maceinoje.

Dr. Avizienis paklausė, ar Lietuvoj galima bus atsikratyti partinės minties krūvio ir grįžti į tikrąją filosofiją. Dr. Girnius atsakė, kad iš pačių filosofijos atstovų galima visko tikėtis, bet dabartinėse aplinkybėse nėra laisvės filosofijai savarankiau reikštis.

Dr. Baltinis kėlė mintį, kad liaudies galvosena ir dvasia sudarė pagrindą lietuvių filosofijai. Dr. Girnius paneigė liaudies mintijimo įtaką lietuvių filosofijai.

Adomas Galdikas visada buvo nuosirdus lietuvių literatūros, ypač poezijos, biūnulis. Padėjęs tapti, dažnai pasiūlydavo vieną ar kitą jo mąstymą autorių.

Adomas Galdikas

Senosios kaimo kapinaitės

Gamtos mokslų posėdyje

Mokslo ir kūrybos simpoziume ruoštas ir atskiras matematikos, fizikos, chemijos mokslinis posėdis (šeštadienį, IX. 29. 1 val. Midway House). Posėdį organizavo dr. A. Damušis. Programoje — septyni pranešimai.

Apie lietuvių matematikų darbų kalbėjo dr. A. Liulevičius — daugiausia laiko buvo skirta Lietuvos matematikų darbo sritims apžvalgai. Vieną iš įdomiausių pranešimų pateikė Loyolos universiteto Chicagoje chemijos skyriaus profesorius dr. Bronius Jaselskis apie ksenono trideginio tyrimus vandens ir organiniuose tirpaluose. Klausytojai galėjo just pranešėjo entuziazmą savo pailnais ir pavojingai darbo sričiai. Ksenonas atrastas 1894 metais ir nuo to laiko buvo tyrinėjama ksenono junginių galimybės. Linus Pauling 1933 teoretiniai tyrimai rodė galimybes AgXeO₄, XeF₄, X.F₂, X.F₄; kadangi tačiau per sekančius 30 metų jokių junginių nesisekė pagaminti, buvo teigiama, kad tauriosios dujos nesiduoda rišamos į junginius. 1963 metais Argonne National Lab padarytas XeF₄ buvusi tikra sensacija. Šiuo metu to junginio sintezė esanti visai paprasta. Pranešėjas ir jo bendradarbiai pagaminę ksenono trideginio ir visą eilę druskų. Junginiai temperamentingi ir greitai sprogs, todėl eksperimentai daromi mažuose teflono indeliuose, kurie sprogo atveju netokie pavojingi kaip stiklas. Laboratorijos šaldytuvai esąs skylėtas nuo pasikartojančių sproginų.

Dr. Kęstutis Keblys dėl ligos šeimoje negalėjo atvykti ir pateiktį savo pranešimo apie "Olefinų oksidavimą rutenio tetroksidu". Dr. Antanas Butkus savo pranešime "Riebalinių rūgščių ir jų minčiai.

Dr. Avizienius atkreipus dėmesį, kad Amerikos filosofijos profesoriai dabar jungiasi į minias, į demonstracijas, dr. Girnius išreiškė mintį, kad būtų pageidautina, jog ir lietuvių filosofai eitų į gyvenimą.

M. Druga reikė mintį, kad etikos, politikos filosofijoje yra daugiau galimybių ryšiai su visuomene, bet ne grynoje filosofijoje.

Dr. Girnius mano, kad kiekvienas tikras filosofas turi savo sistemą, bendrą žvilgsnį, naują būties pergyvenimą ir tuo pačiu ryšį su gyvenimu.

Pakalniškis klausė, ar yra pagrindo manyti, kad Kantas buvo būtis pergyvenimą ir tuo pačiu ryšį su gyvenimu.

Girnius: Kantas nebuvo lietuvių kilmės.

vis, bet turėjo lietuviško kraujo. Lietuviškai filosofijai jis neturėjo reikšmės.

Kun. J. Prunskis priminė, kad prelegentas apleido nepaminėjęs dar vieno svarbaus lietuvių filosofo: patį save.

kitų lipidų įtaka į ankstyvasias kraujo indų opas" pateikė 530 pacientų Clevelando klinikoje studijų duomenis. Iki šiol nėra aišku, kaip kraujo indų opos prasideda, tačiau manoma, kad riebalinėmis medžiagomis perkrautos lygio raumens ląstelės pradeda nenormaliai daugintis ir keliauti į svertimą sluoksnį, kur sudaro dar didesnę galimybę svetimų medžiagų susikaupimui. Kraujo indų opos ne senatvės apraiška, bet liga, kuri turinti daugybę priežasčių.

Dr. Rimas Vaišnys savo pranešime apie kryptis geofizikoje pristatė du lūžius geofizikos raišoje. Geologija išsivysčius iš geografijos, todėl iki šių laikų tenkinosi procesų aprašymais. Nauja orientacija — bandymas atrasti jėgas, kurios įtaigoja procesą ir išvesti jų dinaminis dėsnius. Atmosferos tyrinėjime šis persilaužimas seniai atliktas, tačiau žemės plutos studijose tai dar ir dabar sunkiai įmanoma, nes sunku prieiti prie jėgų, kurios pavyzdžiui įtaigoja kalnų formavimąsi, kontinentų judėjimą (nors čia matematiniai modeliai irgi jau gerai veikia). Pranešėjas mato ir psichologinį lūžį — su "Apollo 10" skridimu žmonės dramatiškai pajuto, kad ir žemė yra erdvių laivų vatos gamybai. Eksportinei pramonei daug galimybių maisto ir linų produktų srityje, odu paruošime, bei vaistinių augalų auginime. Jeigu tremtis tokiu tempu kaip dabar ruoš mokslo ir technikos specialistus, atrodo, kad ateities cheminei pramonei perspektyvos Lietuvoje labai šviesios.

A. L.

Dr. Anna Baliūnas, AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS 2858 West 63rd Street Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniai 10-11 val. Trečiadi. uždaryta. Ligoniai priimami susitarus. Ofiso telefonas: PR 8-3229 Rez. tel. WALbrook 5-5076

Rezid. Tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA 6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446 Priima ligonius pagal susitarimą, jei neatšiliepia, skambinti 374-5013

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin 425 No. Liberty Street Route 25, Elgin, Illinois

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS 2801 West 63rd Street Kampas 63-čios ir California Val: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniai 2-4 val. Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį Ofiso telefon. RE 7-14042 Rezid. tel. WALbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 385-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2434 West 71st Street Val: pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Ofiso tel. HE 4-5758
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA 2751 West 51st Street Valandos: antradieniai, penktadieniai 2-9 v., šeštadieniai 10-11 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Valandos: pirm., antr., ketv., penkt. 1-4 val. Trečiadi. ir šeštadieniai 10-11 val. Vakaro. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Su Galdiku atsisveikinant

(atkelta iš 1 psl.)

Galdikas, nežūrint kad ir buvo vienas dominuojančių tapytojų Lietuvoje, neturėjo tačiau tiesioginių pasekėjų (neskaitant tu, kurie čia svetur jį imituoja komerciniais sumetimais). Tam galėjo būti dvi priežastys: 1. Galdikas nedėstė tapybos ir 2. jį būty ir sunku sekti, nes jis pats dažnai keisdavo tapybinės išraiškos būdą. Tačiau, kaip jau minėta, jis tikrai padarė didžių įtaką mūsų jaunajai dailininkų kartai kaip įkvėpėjas ir inspiratorius veržtis į naujus išskojimus.

Nepriklausomos Lietuvos atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Su Galdiku atsisveikinant

(atkelta iš 1 psl.)

Galdikas, nežūrint kad ir buvo vienas dominuojančių tapytojų Lietuvoje, neturėjo tačiau tiesioginių pasekėjų (neskaitant tu, kurie čia svetur jį imituoja komerciniais sumetimais). Tam galėjo būti dvi priežastys: 1. Galdikas nedėstė tapybos ir 2. jį būty ir sunku sekti, nes jis pats dažnai keisdavo tapybinės išraiškos būdą. Tačiau, kaip jau minėta, jis tikrai padarė didžių įtaką mūsų jaunajai dailininkų kartai kaip įkvėpėjas ir inspiratorius veržtis į naujus išskojimus.

Nepriklausomos Lietuvos atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

Atgimstančiame mene Adomas Galdikas turėjo išskirtiną poziciją. Kada pradėjo jau viešai reikštis

jaunesnioji dailininkų karta, jį saisi buvo tiltu tarp tos jaunosios generacijos, kuri orientavosi jau į modernųjį meną, ir anos senosios kartos, kurios pagrindinė meno tendencija buvo akademizmas. Galdikas pats gi savo bendrakerelivius pasirinko jaunuosius.

Ir tarp tų jaunųjų savo polėkais kartais jis būdavo pats jauniausias. Mūsų atgimstančiame mene jisai pirmas padarė šuolį į Vakarus pasaulį, suruošdamas savo parodą Paryžiuje, kur ne tikai buvo kritiku įvertintas, bet ir du jo darbai buvo nupirkti Liuksemburgo muziejui. Tai buvo reikšmingas įvykis mūsų meninėje veikloje, atidaręs kelią į Vakarus ir jaunesniems.

Adomas Galdikas paliko didį meno palikimą mūsų tautai. Turint mintyje jo kūrybinį gyvybingumą, tas palikimas būtų buvęs dar padidintas naujais kūriniais, jei ta nelaukta mirtis nebūtų paskubėjusi.

Galdiko gedi šiandien ne tik jo šeima, draugai ir kolegos, bet karta gedi ir visa jo tauta, kurią jis praturtino savo meniniu palikimu.

● Sesuo Mercedes. Lietuvių dailininkė, kazimierietė, Chicagoje pateko į negausų skaičių dailininkų, kurių kūriniai bus įdėti į IAEA (Illinois Art Education Association) metraščių.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penktadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos Ginekologinė Chirurgija
6182 S. Kedzie Ave., WA 5-2670 Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220 Namų-rezid. — PRespect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSIA
V A I K U L I G O S
2656 West 63rd Street Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.: arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street Val: kasdien nuo 1-4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIONAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą Skambinti 585-2525 Telef. veikia 24 val.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Lietuvių gydytojas)
3925 W. 59 Street Val: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 - 4 val. p. p. 6 - 8 val. vak. Šeštadi. 12 - 2 val. p. p. Trečiadi. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius Šeštadieniai 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING 7156 South Western Avenue Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakaro. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telefon. RE 7-1108 Rez. tel. 239-2919
DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street Telef. HEMlock 6-3545 (Ofiso ir rezidencijos) Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street Valandos: pirmad., ketv. 5-8 val., antradi. ir penkt. 1-4 val. Valandos pagal susitarimą

Adomas Galdikas paliko didį meno palikimą mūsų tautai. Turint mintyje jo kūrybinį gyvybingumą, tas palikimas būtų buvęs dar padidintas naujais kūriniais, jei ta nelaukta mirtis nebūtų paskubėjusi.

Galdiko gedi šiandien ne tik jo šeima, draugai ir kolegos, bet karta gedi ir visa jo tauta, kurią jis praturtino savo meniniu palikimu.

● Sesuo Mercedes. Lietuvių dailininkė, kazimierietė, Chicagoje pateko į negausų skaičių dailininkų, kurių kūriniai bus įdėti į IAEA (Illinois Art Education Association) metraščių.

Ofiso HE 4-1818 REZ. PR 6-9501
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas) Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadi. 9 v. r. — 2 v. popiet.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 787-5149 Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses". Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 South Dapen Avenue Valandos tik pagal susitarimą Trečiadieniai uždaryta

Telef. — 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue Val. pirmad. antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street Tel. 787-2290: ofiso ir rezidencijos Priima ligonius tik susitarus — (by appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street Val.: anrad. nuo 2-5 popiet, ketvirtadi. nuo 6-8 vakar. Ofiso tel. 776-2880; Rezid. 448-5545

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill. Kabineto tel. 687-2020 Namų tel. 839-1071 Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street Ofiso tel. REliance 5-4410 Rez. Grovehill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.: antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija Ofisas 2750 W. 71st Street TELEFONAS 925-8206

Valandos: 2-3 v. v., penktadi. 10-12 v. r., 2-3 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. vakaro. Šeštadi. ir trečiadi. uždaryta Rezid. tel. WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St. Tel. PRespect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-9123, Namų GI 6-6105
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street Priiminėja ligonius tik susitarus Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. PRespect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue Val.: pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road Val.: pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v., ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniai 11-1 val. popiet.

Natūraliai rašyti yra sunkiausia

Į Vlodo Šlaito septintąją knygą žvelgiant

AUG. R.

Vladas Šlaitas, AGUONŲ GAISRAS. Eilėraščių. Išleido "Ateitis" 1969 metais. Literatūros serija Nr. 3. Viršelį piešė Paulius Jurkus. Rinkinys 56 psl., kaina \$2.00, gaunamas ir "Drauge."

Per dvidešimt metų tai jau septintas Vlodo Šlaito lyrikos rinkinys. Nuo pirmosios savo knygos ("Žmogiškosios psalmės", 1949) ligi dabartinės jis pasiliko ištikimas sau. Kokį jį skaitėme "Psalmėse", tokį randame ir šiandien "Aguonų gaisre": paprastą, natūralų, jautrų ir sentimentalų. Galėtume tarti, kad tai tradicinės, gal net senovinės lyrikų savybės, ir ne taip dažnai aptinkamos mūsų šios dienos poetuose. Jauniausia jų karta, kurioje žymų anglosaksų modernių lyrikų įtaka ir dabarties filosofinių ar socialinių įvykių sunkuriai, tarpais yra lyg atliepimas to, kas anksčiau kitų buvo pasakyta. Pagaliau tai ir suprantama, nes neišvengsime, kurie aplink šiaurę gyvenime ir poezijoje, nors toks poveikis atima dalį autentiškumo.

Nuo seniai žinoma tiesa, kad paprastai ir natūraliai rašyti yra sunkiausia. Kai poetas labai ornamentuotas ar iškalbus, pirmą kartą skaitytas, jis gali tave priblokšti savo žerėjimu, priemonių įvairumu, meistriškumu ar išradimu.

Tad ir kyla klausimas, ar Vladas Šlaitas, būdamas paprastas, tiesus, ir kukliai nuosirdus, pajėgė šį savo lyrikos toną išsaugoti neišsekęs per dvidešimt metų, skelbdamas knygą po knygos. Tau dar labiau kniet, kai žinai, kad iš to lyrinio paprastumo taip lengva nuspręsti į prozą. Jeigu ieškotume, iš tikrųjų rastume ir dabar vieną kitą eilėraščių, kaip ir anksčiau, kur poetas neišvengia prozos slenksčių. Tačiau Vlodo Šlaito nuopelnas, kad per visą tą dvidešimt metų jis savo lyrikos versmės ir žodį išsaugojo jautrų, gaivų ir nuosirdų. Nuopelnas juo didesnis, kad autorius tai laimi be jokios pozos žibučių, o pasilikdamas sau žmogus, kaip tai sakė Vydušas, gi prieš jį — Ibsenas. Tuo būdu "Aguonų gaisre" turime nemeluotą sielą, atvirą ir nuolankią. Tai žmogaus ilgesiai ir susimąstymai, maldos ir svajonės, nužeminti troškimai ir galėsčiai, tikėjimas ir klausimai. Žinoma, tai gali sudaryti ir bet kurio poeto krūvį. Taip pat tiesa, kad tokias temas ir motyvus jau skaitėme ir ankstesniuose Vlodo Šlaito rinkiniuose. Tad visoje jo lyrikoje dvelkia kažkas pastovaus, kaip ir jis pats sakosi:

Nepastovumo, debesio arba vėjo, pavasario arba rudenio, užgimimo arba mirties pasaulyje radau žodžius, kurie man davė jėgą gyventi; radau žodžius, kurie davė prasmę mano gyvenimui; radau žodžius, kurie buvo pastovūs kaip uolos ir kurie pasiliko pastovūs kaip uolos... (p. 16)

Vis dėlto šalia tų Vlodo Šlaito jau iš anksčiau pažįstamų žodžių, atskleidimų ir prasmų, "Aguonų gaisre" skaitytojas gali rasti ir naujų detalių, ar derinių ar perspektyvų, — ir tai yra lyg netikėtas brūkšnis dailininko drobėje, kuris, nors ir mažas, suteikia naujo vaizdo. Dabartinėje knygoje tokiu pavyzdžiu gali būti paimti nors ir pirmą eilėraščių:

Gimiau paprastas ir paprastas praščiokėlis numirsiu. Ir padėk man, Dieve, bū

paprastam. Duok mano širdžiai laukinės žolės paprastumą ir dangaus vyturėlio trailianimą. (p. 7). Vargiai ar būtų galima parašyti nuosirdžiau, kaip paskutinėse dviejose eilutėse. Tokia yra Vlodo Šlaito detalė, kuri gaivina.

Tačiau "Aguonų gaisre" yra ir du platūs pabrėžimai. Nors ir vienas ir antras poetą lydi nuo pirmos knygos, paskesniu laiku abu įgavo didesnę svorį ir gelmę.

Pirmas iš jų yra religinis. Poetas yra nuolankaus, tiesaus ir, pasakytume, tradicinio tikėjimo žmogus, ir tai atvirai išpažįsta savo lyrikoje, jai dargi skirdamas ir religinę misiją: nes poezija yra kelias į Dievo meilę ir į dievišką širdį. (p. 9) Šia prasme įdomus ir nuotaikingas yra eilėraščių "Kadangi daugeliu ašarų":

Kadangi daugeliu ašarų esu apverkęs vėjams išmėtytas savo laiką, užtai šiandieną grįžta ramybė į mano širdį. Grįžta jina kaip saulė, audrai praėjus. Grįžta jina kaip saldus drebulys į širdį. Kaip miela, Dieve mano, bučiuoti paprastą medžio kryžių. (p. 8).

Yra eilėraščių "Aguonų gaisre", kurie išsilieja į senovinę maldą: O, Dangaus Karalienel! Melskis už mus, nusidėjėlius, mūsų nelaimė. (p. 10).

Antras pabrėžimas yra patriotinis. Jis ypač stiprus jau buvo paskesniuose Vlodo Šlaito rinkiniuose. Kaip anksčiau buvo kritiku nurodyta, Vlodo Šlaito ir kitų jaunesnių poetų patriotinė lyrika nėra visos Lietuvos, o daugiau savo gimtinės, savo namų, savo kampo ar net kurios intymios detalės iš savo žemės dienu. Vlodo Šlaito miestas yra Ukmergė, iš tolybės brangi, šventa ir žerinti, ka p Jeruzalė. Nors ir ne taip intensyviai, kaip rinkinyje "Širdies paguoda" (1965), poetas

Adomas Galdikas

Tapyba

ir šioje knygoje grįžta į savo miestą ir tenai kadaise patirtus išpūdžius:

Smulkmenų neprisimenu. Tik žinau, kad įsiai, ukmergiškis dangus, buvo tūkstantį kartų platesnis už mano gyvenimą. (p. 29).

Taigi Vladas Šlaitas šioje knygoje pasiliko ištikimas savo keiliui, kaip poetas. Jis ir nesidairė į naujus akiračius, o dainavo, ką jam siela sakė. Todėl tarp jo ir skaitytojo ryšys yra tiesioginis ir tikras, lyg klausytum prispažintų ar dienoraščio ištraukų. Vladas Šlaitas šioms išgyvenimams suteikė tikros lyrikos balsą, dažniais atvejais — eleginės lyrikos. Jis taip pat pasiliko ištikimas ir kai kurioms kitoms jau anksčiau kludytomis savo temoms, pavyzdžiui: senovinio Egipto, meilės svajonei, būtiniam apdūjomams. Tarpais gi jis parodo grakštų arba "didžiai platų aukštaičio mostą", kaip įsiai:

O, šio pasaulio lengvi ir gracingi tiltai, kurie nešat mane viršum viso pasaulio upių! (p. 13).

"Aguonų gaisrą" išleido "Ateitis". Nors ir nesigarsindama, ji jau turi gražią kertę mūsų knygų spausdinime, spėjusi paskleisti kone dvidešimt veikalų. Apie pusę iš jų priklauso poezijai.

Jorge Luis Borges kalba apie savo kūrybą

B. CIPLIJAUSKAITĖ

Šių metų lapkričio mėnesį Borges skaitė dvi paskaitas Wisconsin universitete. Iš tiesų tai buvo ne paruoštos, "ex cathedra", paskaitos, o pokalbis apie jo paties kūrybą. Pirmojoje jį visur lydintis Norman Thomas Di Giovanni skaitė savo ar kitų

Jorge Luis Borges

verstus trumpus Borges kūrybos fragmentus, ir autorius juos komentavo. Antroje — uždarame ispanų kalbos skyriaus ratelyje — jis tik atsakinėjo į klausimus. Buvo žadėjęs ir specialiai "Draugui" skirtą pasikalbėjimą, tačiau visą tą dieną buvo taip visur

pataisęs gramatines klaidas, perduos istorijai, o šioji — ateinančioms kartoms, sakydama: — Imkiet mane ir skaitykiet.

Mes dažnai pražiopsum didėles progas, bet dar nebuvo atsitikimo, kad nepasinaudotum galimybe įsipaminkinti istorijoje. Ir visa tai siūlo dykai, pašto išlaidoms nereikės nė pilno dolerio. Kiti istorijon dykai nepatenka, turi apmokėti kraujo praliejimu, narsybe, net mirtim, o čia tatau siūlo tau už pašto ženklą!

Tad gavęs metines atostogas, atsiraiojau rankoves ir sėdau prie stalo atlikti pareigos ateities šimtmėčiams. Užsidingiau akis rankomis, bandydamas savo mintyse išsukti būsimųjų kartų tautiečius, įsižiūrėti į jų smalsius veidus, maldaute maldaujančius: — Tik nieko nepamiršk, p. M. Plioply, rašyk taip kaip buv!

Nieko panašaus, gerbiamieji! Kaip tik rankomis uždingiau savo akis, mintyse ėmė knibždėti persikreipę veidai, tampomi juoko bei patyčių konvulsijų, tai buvo greičiau snukiai negu veidai, laimė tik kad neturėjo ragų. Vienas iš tų snukių man buvo lyg draugingenis, bent nesityčiojo iš manęs, ramiai samprotaudamas:

— Va, tu rengies į savo istoriją pažymėti, jog Lietuvoje buvai valdininku, gaudamas 200 litų atlyginimo per mėnesį. Tai išvertus amerikoniškais pinigais, bus tiktai 30 dolerių į mėnesį!

— Cha, cha, cha, 30 dolerių į mėnesį — susiriesdami kvatojosi snukiai, tarp savęs kalbėdamiesi angliškai. Atplėšus rankas nuo akių, atsimerkiu ir vaikščiodamas aplink stalą, matau, kad savo

JORGE LUIS BORGES

APIE PRAGARĄ IR DANGŲ

Dievo pragaras nėra reikalingas ugnies žerėjimo. Kai Paskutinis Teismas nuaidės trimitais ir žemė pravers savo įscias, ir iš dulkių prisikels tautos išklaustyt neatšaukiamai ištarme, akys nematys devynių ratilų apversto kalno; nei blankios amžinų plenučių pievos, kur lankininko šešelis seka stinos šešeli, nepaliaujamai nei ugnies vilkės, kuri žemiausiam musulmonų pragaro rate yra ankstesnė už Adomą ir už baumes; nei žiaurių metalų, netgi nei Džono Miltono matomos tamsybės. Nepakenčiamas labirintas iš trigubos geležies ir skaudžios ugnies neslėgs nusidėjėlių nustebusių sielų. Taip pat ir metų dugnas nesaugo tolimo sodo. Dievas nekuria teisingųjų dorybėms atlyginti šviesos pasaulių, koncentrinų sostų, galybių, kerubinų teorijų, nei iluzinio veidrodžio muzikos, nei rožės gelmių, nei akinančio tviskėjimo vieno savųjų tigrų, nei švelnumo geltono sauleidžio dykumoje, nei seno pirmapradžio vandens skonio. Jojo gailėstingume nėra sodų, nei vilties ar atsiminimų šviesos.

Sapno kristale esu regėjęs pažadėtuosius Dangų ir Pragarą: kai Teismas sugaus paskutinius trimitais ir tūkstantmetę planetą bus numarinta ir staiga sugrius, O Laike, tavo akimirksninės piramidės, pračities linijos ir spalvos tamsumoje išryškins miegantį veidą, nejudantį, ištikimą, nesikeičiantį (gal mylimosios, o gal tavo) ir regėjimas to artimo veido, nenutrūkstancio, nepaliesio, negendančio, pasmerktiesiems bus Pragaras, o išrinktiesiems Rojus.

tampomas, klausinėjamas, "išnaudojamas", kad palikau jį aktyvūs žurnalistams ir nutariau pasitenkinti tik jo viešai išreikštų minčių santrauka.

Pažinti Borges asmeniškai yra itin įdomu: meistriškai parašytą, intelektualinę plotmę vystomų apysakų autorius pasirodo visai kitokio šviesoj. Iš arti jis toks paprastas, toks kuklus, toks šiltas. Ypač jaudina matant, kaip pilnai, su kokia reznacija jis priėmęs savo aklumą: autorius nuo 1955 m. pradėjo beveik visai nebematyti, ir dabar jau save skaito aklu. Tačiau veidas gyvas, nušviestas mielo šypsnio, ir jaučiama, kad jise nenori savyje užsidauryti. Anaiptol, iš visų jo komentary bei atsakymų į klausimus, susidaro įspūdis, kad labiausiai jį domina viena tema: draugystė, bendravimas su kitais.

Užklaustas, ką jam rašymas atneša, kodėl rašo, jis vėjavaiškiai, su lengva ironija šypsoi (Šiomet jau suėjo 70 metų): "Galvoju, kad, kartais berašant, išaiškėja kokia nors mane persekiojanti problema, tačiau iš tiesų: rašau dėl to, kad jaučiu didelį ma-

mintyse buvau iššaukęs Amerikos lietuvių ateinančias kartas, kurios tesirūpin amerikietybės išlaikymu, kalbėjo ir galvojo angliškai. Tiems šunsnukiams nebus reikalinga mano istorija, jie numes ją į šiukšlyną.

Vėl sėdau prie stalo, užgniauziau rankomis akis ir bandžiau dabar mintyse vaizduotis Lietuvos lietuvių ateinančias kartas. Mintyse atsirandų Vilniaus pilies sode, žaidžia ant vejos tautiška pasipuošę jaunuoliai. Klausiu vieną tokį pasigavęs:

— Ko jūs norite iš mano istorijos? — Darbų, darbų ir dar darbų! — tarė šmaikštusis ateinančios kartos atstovėlis.

— Tai labai puiku, vaikine! — atsakiau mintyse. — Mano darbai tremtyje neduos meluoti, dirbau naktines pamainas geležies liejykloje, dienomis remontavau senus namus, paskui juos parduodavau, ir tų mano darbų vaisius yra nusipelnęs istorijos: viso mano turto vertė jau siekia 100.000 dolerių, o jūsų litais pavertus, bus net pusė milijono! Iškaitytinai ir Mercedes su Pontijaku.

— Cha, cha, cha, — ėmė susiriesdami kvatotis tautiška pasipuošę piemburniai pilies sode ant vejos. — Tai ne istorija bet buhalterija, į šiukšlyną ją!

Atsimerkiau, šokau nuo stalo, sudraskiau į skutelius popierius, nusiviedžiau krepšin plunksną, paskambinau savo agentui, kuris vis siūlė labai pigius senus namus. Ir šias metines atostogas praleisiu beremontuodamas tą lūšną, užuot gaisrines laiką tai kekšei istorijai rašyti!

VIETA ISTORIJOJE

PULGIS ANDRIUSIS

Aš seniai sakiau, kad mums, tremtiniam, reikia užimti vietą istorijoje, nes mums laiku nepasirūpinus, į tas vietas atsisis kokie valkatos, žmonės be jokių nuopelnų, ateinančioms kartoms paliekant neteisėną mūsų laikų numes istoriją! — komunistai gąsdina savo priešus. Kekšė bus istorija, jeigu mums neatneš laimėjimo! — šmeižė dr. Goebbelas vargė prieš pat karo pabaigą. Mes, demokratai, istorijos nelaikom nei šiukšlininke nei kekše, o tiktai teisybės saugotoja, tikro gyvenimo vaizduotoja.

Šalta, bejausmė istorija, pavyzdžiui, minėdama Sibiro tremtinius, vaizduoja jų apipilėšimą, jie turi palikti nuosavybę, įsideda kiek tegali panešti rankomis, po to maino daiktus į duoną, kol lieka galutinai pliki kaip ir vietiniai rusai. Vadinasi, turto praradimo istorija, kaip kad rašoma Armonienės ir Rūkienės knygoje. O mes, išsitrėmėliai į Vakarų, išgyvename turto įsigijimo istoriją, kuo ilgiau laikomės tremtyje, tuo didesniais lobiais apaugame. Turto netekimui riba — mirtis iš bado, o turto įsigijimui — nėra ribos, po vieno milijono norisi antro.

Aš seniai sakiau kad mums reikia susirūpinti tinkamu įsivietinimu istorijoje, nenorint

apsikiaulyti prieš ateinančias kartas. Juk ateities lietuviai turi, po šimts, žinoti kokias baldais buvo apstatytas mano nuosavas namas, kiek mokėta už sieksinį sienoms apmušalų. Taip pat pravartu žinti, kokio krautuvė kas pirka, kokios markės du automobiliai, laisvos Lietuvos gimnazistai tai turės nemirksėdami atmintinai atsakyti mokytojams.

— Mercedes Benz ir Pontijakas, pone mokytojau! — atšaus gimnazistas, išsuktas pasakoti mano, Mindaugo Plioplio, istorija.

— Gerai, Algį, — pagiris istorijos mokytojas, — na, o dabar pasakyk, kiek vertas p. Mindaugo Plioplio namas?

— Ar su baldais, pone mokytojau, ar be? — pasitikrina mokinėlis, matyti, puikiai išmokęs pamoką.

Taip, aš vis sakiau, kad mes turime įsikabinti istorijon, kol dar visų vietų neužėmė nusigyvenę veikėjai, savo lūšnas apstatę padėvėtais baldais. Ir, štai, įvyko taip, kaip aš seniai sakiau. Spaudoje pati istorija Pasaulio lietuvių archyvo vedėjo lūpomis apskelbė mums, išsitrėmėliams, jog privalome negaidami griebtis plunksnos ir aprašyti ką matėm, kur buvom nuo pabėgimo dienos iki paskutinės minutės. Girdi, archyvas visa tai, tik

Jorge Luis Borges apie savo kūrybą

(Pakyla iš 3 pusl.)
ti reikšminga.

Rašytojas pabrėžė taip pat, kad neturėtume bandyti atsipa-laiduoti nuo istorijos. Ji mummyse gyvena, ji duoda pagrindą lai-ko pajautimui, ji aiškiausiai pa-rodo vykstančius pasikeitimus. Laikas Borges kūriniuose visuomet labai akivaizdus. Pasak jo, laikas ir istorija įgalina kurti ir skaityti dviejose plokštumose: tikrovėje ir simboliniam jos aiš-kinime.

Borges susidomėjimas istorija, tautų bei kalbų pagrindais toks didelis, kad dabar, nepaisant sa-vo senyvo amžiaus, ėmė studiuoti "Old English" ir skandina-vų prokalbę. XI-XII amžiaus li-teratūra jam labai gyva; gi už-klaustas apie paskutiniųjų metų autorius, net ir labai žinomus, vėl su savo šelmišku šypsniu at-sako: "Nebematau, nebeskaitau; tiek daug gero parašyta praeityje, kad nebesiskubinu bėgti su jaunaisiais".

Iš viso, atsakydamas į iš visu-pusių kylančius įvairiausias, kar-tais su tam tikrom intencijom, klausimus, Borges stebina savo nepaprastai greitą orientaciją. Niekad nesileidžia "pagauti": jei į kurį klausimą nenori tiesio-giai atsakyti, pasinaudoja gra-cinga ironija, ar pats pastato dar įmantresnį klausimą. Jo apsi-skaitymas, jo kultūra milžiniški, tad kartais pasišaukia pagalbon ir "autoritetų".

Kalbėdamas apie save patį, prisipažįsta, kad patys reikšmin-giausi jam atrodė 1955 metai: revoliucija, atnešusi daug džiaugsmo jo artimųjų tarpa, ir jo paskyrimas bibliotekininku, realizuojantis jo viso gyvenimo sapnui. Čia pat paaiškina, kad tai buvo savos rūšies parodija: tiek metų svajojo gyventi tarp knygų, jas glostyti, jas skaityti, o kai pagaliau gavo šią paskirtį, pastebėjo, kad pradeda apakti. Bet kalba apie tai kaip apie "Die-vo siųstą dovaną", apie įrodymą, kad niekad mūsų troškimai ne-privalo būti per dideli. Be to, tai įgalina svajonę toliau tęstis: dar nesijaučia pakliuvęs į rojų. (Ir čia jis primena Unamuno: di-džiausias gyvenimo malonumas yra ieškojimas, siekimas, o ne priartėjimas prie tikslo).

Kai iškyla klausimas apie mir-tį bei nemirtingumą ryšium su jo poema "Everness", — jis tvir-tina, kad netiki į nemirtingumą, kad toks tikėjimas jame sukeltų nevirtį bei įtampą: ne, jis nori žinoti, kad jis mirs vieną dieną, kad su jo kūnu mirs ir jo siela, ir pagaliau abu galės ilsėtis. Gy-venimo džiaugsmas kaip tik ir susideda iš to, kad žinome, jog mes neamžini, kad kiekviena diena mums dovanota, kad nuo-lat turime savęs klausiti: kaip ilgai dar jis tęsis? Čia noriu pa-cituoti baigiamuosius jo pirmosios paskaitos-pokalbio sakinius: "I enjoy living in continuous state of perplexity and wonder. How could we live without curi-osity? How not ask ourselves: Who am I?"

Borges daugiausia pažįstamas kaip apysakų autorius, tačiau jis yra parašęs ir nemažai poezijos, o paskutiniu laiku jau tik jai at-siduoda. Užklaustas, koks santy-kis tarp šių dviejų jo kūrybos aspektų, jis nusišypso: "Kai ma-no draugai ar kritikai kalba ap-pie mano apsakas, jie kartais jas geria; jei užsimenu apie savo eiles, jie mandagiai pradeda kal-bėti apie ką kita..." Bet jam po-ezija reiškianti kur kas daugiau: tai visai kitoks priėjimas prie-kuriamojo darbo. "Kai rašau apy-sakas, aš jas "organizuoju"; jos niekad neatiduodamos "likimo valiai"; gi poezija gimsta pati; iš karto dar bandau sau įrodyti, kad nereikia jos rašyti, bet ji stip-resnė, ima ir prasiveržia." Pasak jo, jo apsakas galima skaityti, jo visai nepažįstant, tačiau po-ezijos jis pats gyvas su visa savo

"istorija". Iš tiesu, tai labai skir-tinos apraiškos, nors pagrindinės temos ir kartojasi, jos vystomos visai kitokiu būdu.

Kai smalsus studentas pa-klausia, kokius rašytojus jis la-biausiai mėgo ir tebemėgsta, vėl išvystame šypsena: "Kriminali-nius romanus". "Visą savo gyve-nimą stengiausi nors iš tolo pri-lygti Chesterton'ui, kurio struktū-raliniai gabumai neperviršija-mi." Taip pat jam patinka Con-nan Doyle; magiškas išradingu-mas, intelektualinis virtuoziškas tempas. Skaito ir Nicholas Blake, Agatha Christie. Prie tų atsaky-mų prideda dar vieną: idealus kriminalinis romanas būtų toks, kuriame nėra smurto, kur nėra lavonų — tik intelektualinės pro-blemos... Ji traukia ir Poe, ir iš jo sakosi daug išmokęs.

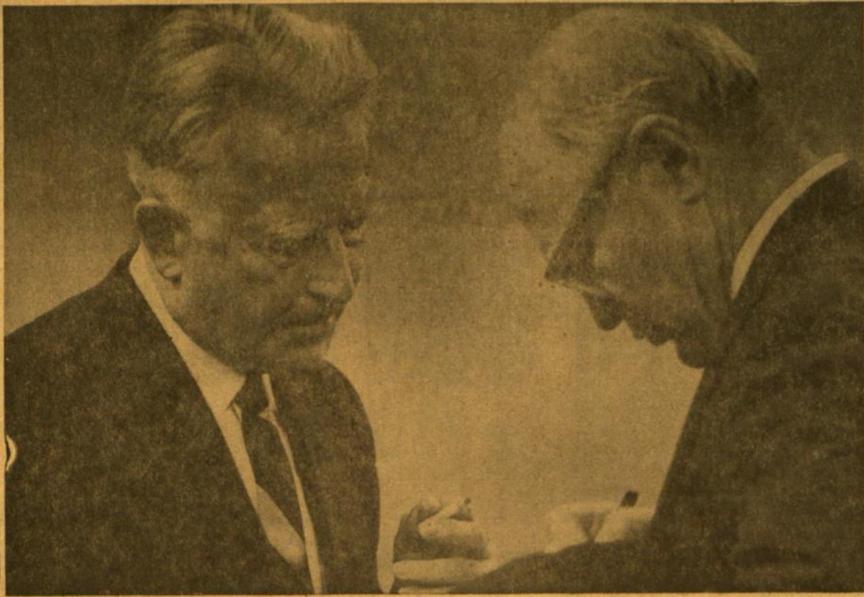
Kalba nuklysta į 20-ųjų metų literatūrą. Juk Borges: vienas iš "ultraizmo" apaštalu Argentino-je ir visoje Pietų Amerikoje. Kaip jis dar apie tą sąjūdį gal-vojojantis? — "Tai prisiminimai puikių draugysčių ir baisiai blogų eilėraščių". Viena, kas ten už-tartina, tai jų visų užsidegimas, jų noras atrasti ką nors autentiš-ko.

Pakyla dar viena ranka: "Bor-

Adomas Galdikas visada šiltai bendravo su įvairių kartų ir įvairių pa-žiūrų lietuviams kultūrininkais. Viršuje — Adomas Galdikas su poetu Leonardu Andriekum, apačioje — Galdikas kalbasi su rašytoju A. Pet-rienu - Taruliu.

Nuotrauka V. Maželio

Adomas Galdikas

Simfonija (Nuotr. J. Garlos)

ges dažnai minimas apsakose, kaip veikėjas. Koks jo santykis su Jumi pačiu? — "Žinoma, tai aš, bet ne visuomet toks, koks iš tikrųjų esu, o toks, kokiu mane įsivaizduoja kiti". Štai, ir vėl pa-liečiama dažnai pas jį pasiro-danti tema: žmogaus dvilypišku-mas. (Ir vėl nenorom prisimena Unamuno, kuris tvirtindavo, kad dviejų žmonių pokalbyje iš tiesų dalyvauja šeši: Jonas toks, koks iš tikro yra; Jonas toks, ko-

kiu jį mato kiti; Jonas toks, ko-kiau jis norėtų būti...) Tai lyg ir tinkamas klausimas viso po-kalbio užbaigimui, ir vėl išryški-nantis ir paties Borges "pasida-linimą" bent į du kūrėjus: pro-zaiką ir poetą, bet kartu ir taip

Lietuvis vargonininkas iševijoje

Iševijoje ir lietuviškoji giesmė ir daina, įvairių suaugusių ir jau-nimo ir vaikų chorų organizavi-mai ir jų vieši pasirodymai kelė ir tebekelia mūsų kultūrinę veik-lą, o taip pat ugde ir tebeugdo lietuviybę. Ir visa tai yra daroma dažniausiai be materialinių iš-skaičiavimų, bet greičiausiai pa-čiam sau darant tik materialines išlaidas, nežūrint gaistamo bran-gaus poilsio, įvairių kitų nepato-gumų bei klausant neišmanan-čios kritikos. Tą viską jau yra pa-kėlęs ištisą metų eilę lietuvis var-gonininkas ar kitos šakos muzi-kas iševijoje. Tokių pasiryžėlių gretos jau retėja ir vis labai ma-žai atsiranda naujų. Vargoninin-ko vaidmeniui sumažėjus, prade-da nykti ir mūsų kolonijų cho-rai.

Kompozitorius ir muzikologas profesorius Juozas Zilevičius pa-rašė knygą "Lietuvis vargoninin-kas iševijoje", kuri apima laiko-tarpį nuo pirmųjų lietuvių var-gonininkų veiklos JAV iki šių lai-kų. Knygos istorinė ir kultūrinė vertė neabejotina, tik mums ten-ka paremti jos išleidimą, užsisa-kant prenumeratą iš anksto, būti jos mėcenatais ar garbės prenu-meratoriais. Šią knygą išleidžia ALRK Vargonininkų ir kitų muzi-kų sąjunga, kurios pirminin-ku yra muzikas Vincas Mamai-tis, 209 Clark Place, Elizabeth, N.J. 07206. Suinteresuoti praš-mi kreiptis nurodytu adresu.

Lietuviškoji bendruomenė tik-rai turėtų parodyti pagarbos ir dėkingumo prof. J. Zilevičiui, kad tokia knyga parašyta ir kad jos išleidimas nebūtų jokia finan-

sinė problema. Mes visi gerai ži-nome, kad prof. J. Zilevičius yra vienintelis iševijoje, kuris jau parodė ir teberodo nepaprastą darbštumą muzikinėje mūsų veik-loje. Jo dėka visi muzikai nebuvo pamiršti iševijos leidiniuose ir spaudoje, jo dėka turime ir vie-nintelį Muzikologijos archyvą. Tikrai prof. J. Zilevičius nėra skolingas Lietuviai Bendruome-nei, bet Lietuviškoji Bendruome-nė yra jam skolinga. Todėl visi prašomi paremti parašytos kny-gos išleidimą.

St. Slizys

ATNAUJINTI VILNIAUS KATEDROS VARGONAI

Praėjusio lapkričio vidury bu-vo baigti Vilniaus katedros var-gonų atnaujinimo darbai.

Nors katedra dabar atimta nuo savo originaliosios paskir-ties, bet jos vargonai vartojami beveik kas sekmadienį, tik ne pa-maldoms, o koncertams.

Vilniaus katedros vargonų is-torija ne trumpa: išviršinis jų pa-statas yra jau 240 metų am-žiaus. Bet tai tik "dėžė" tokia se-na. Joje iš pagrindų naujas in-

strumentas buvo įrengtas prieš 80 metų. Tai buvo tuo metu mo-derniausi vargonai. Juos statė a-no meto geriausias Lietuvoj var-gonų meistras Juozas Radavičius.

1937 metais tuos vargonus tai-sė Vaclavo Bernackio firma iš Varšuvos. Taisė ir nesėkmingai nutaisė, nes, žinovai sako, vargo-nai nuo to taisymo prarado nema-ža ir savo skambesio grožio ir koncertinių galimybių.

Po gana ilgu pastangu, pasiek-ta galimybė tuos vargonus vėl at-statyti ir drauge patbulinti, pa-naudojant modernių vargonų i-taisų elementų. Tą vargonų atgai vinimo ir pajauninimo darbą at-liko A. Schucke firma iš Potsda-mo. (Ta pati firma įrengė vargo-nus Vilniaus filharmonijos salėj ir konservatorijoj). Pagrindinis katedros vargonų mechanizmas remontuoti buvo išvežtas į Pots-damą. (Ligšiol buvo koncertuo-jama tos firmos laikinai katedroj pastatytais vargonais) Tuo pačiu metu Vilniuje sava restauracijos

dirbtuvė restauravo vargonų fasa-dą, dėžę, pamatus. Dabar me-chanizmas jau sumontuotas, vis-kas suderinta, patikrinta ir lapk-ričio 13 dieną tam tikra komisi-ja vargonus išbandė ir priėmė at-sė liktą darbą. Komisijoj buvo mu-zikai — J. Karosas, K. Kaveckas, S. Vainiūnas, bet taip pat ir I. Braudas iš Leningrado, L. Rotz-manas iš Maskvos. Visi pripažinę, kad dabar tokios kokybės ir tokių plačių galimybių vargonai šie e-są vieninteliai "visoj šaly", tai yra, rusai tokių neturi. (ELTA)

• Naujas etnografinio pobū-džio veikalas Lietuvoje pavadin-tas "Gaidės ir Rimšės apylinkės". Jį išleido "Vagos" leidykla Vil-niujė. Knygoje etnografai, istori-kai, kalbininkai ir literatai apa-taria šio nuošalaus Lietuvos kam-pelio istoriją, žmonių buitį ir kt. Duodama daug tautosakos pa-vyzdžių, apščiai retų nuotraukų.

Adomas Galdikas savo studijoje kūrybos metu. Nuotr. V. Maželio

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS

Pirmadienis ir ketvirtadienis nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadienis nuo 12 iki 5 v. v.

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatal išduodami tūks-tantinėmis. Mažiausia turi būti \$5000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelių sąskaitų
NUOSIMČIAJ PRISKAITOMI KAS DIENĄ, IŠMOKAMI KAS TRYS MĖNESIAI

*TAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATAIRAVIMAS

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our special money order checks
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

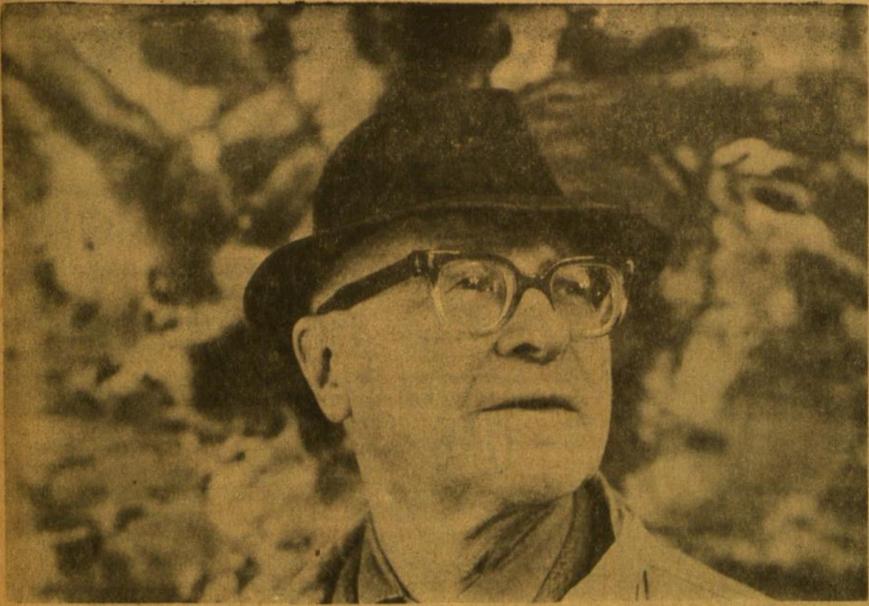
Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

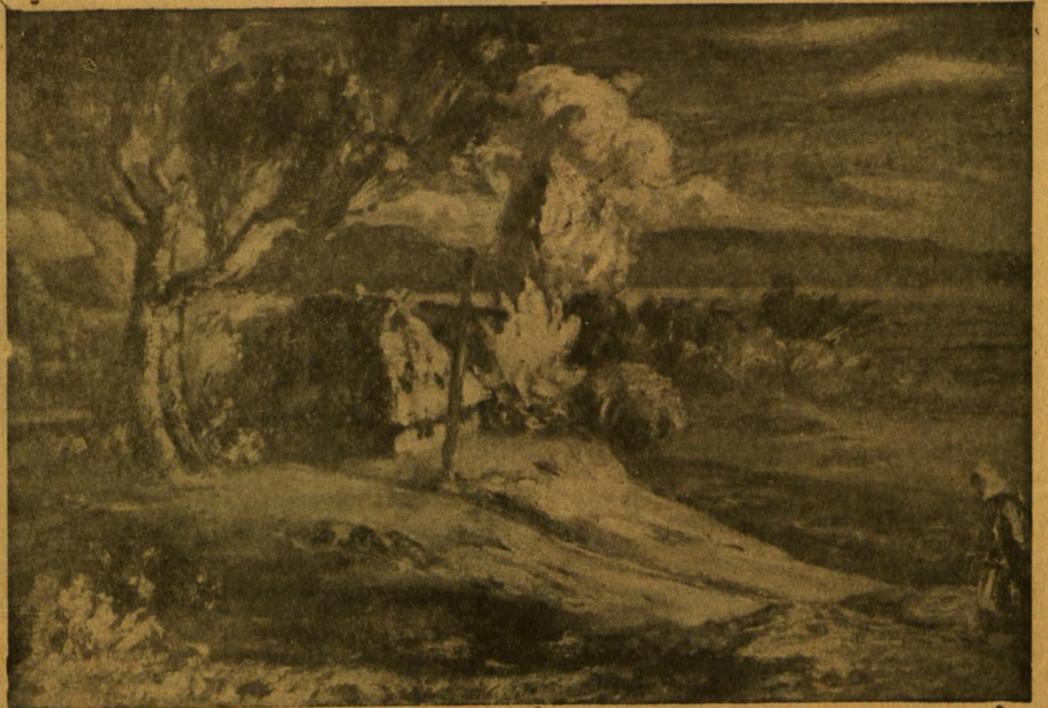
6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon 12 P.M. to 8 P.M. Tues 9 to 4, Thurs. & Fri 9 to 8 Sat 9 to 12:30

Adomas Galdikas gamtoje, kurioje jis tuoj pat pasinerdavo į spalvų, į šviesos ir šešėlių ekstazę... Nuotrauka Algimanto Kezio, S.J.

Adomas Galdikas

Kur bakūzė samanota...

Kompiuterinė idealių žmonių medžioklė

Gliaudos vinaveiksmė komedija Los Angeles lietuvių scenoje

Lapkričio 22 d. BALF'o vakaro metu Los Angeles Dramos sambūris suvaidino J. Gliaudos vieno veiksmo komediją "Kompiuterinė santuoka". Režisavo Daila Mackialienė, padedama Gražinos Raibienės. Dekoracijas sukūrė Algis Žaliūnas.

Tai ne pirmas J. Gliaudos pasivaikščiavimas scenoje. Los Angeles mieste gimė ir kiti jo vaidinimai: "Meilės pinaklis", "Kaukių balius" ir "Čiurlionis". Ar pasivaikščiavimas scenoje, matome technologijos centro, matome technologijos centro, matome technologijos centro... (repetitive text in original)

Veiksmas sukasi apie amžiną idealių žmonių medžioklę. Juk prisimename prieš kelerius metus televizijos pamišimą kompiuteriais poruoti labiausiai tinkamus jaunuolius. Bet tai jau istorija. Ši tema gal yra aktuali lietuviams tuo, kad čia, Los Angeles apylinkėse, yra keli lietuvių garsūs

PRANAS VISVYDAS

kompiuterių specialistai ir net ke liolika gabių inžinierių. Abejoju, ar jiems yra taikoma ši komedija, nes mūsų inžinieriai, kiek žinau, puoselėja taikingą, patriotišką šeimos santarvę. Bet...

Su tuo "bet" ir prasideda J. Gliaudos farsas. Gūdžiame kambaryje, pavadintame "kompiuterių centras", matome technologijos auką Domą — pliką, plobalsį senberni, kurio vaidmenį tirštos karikatūros bruožais ir pakeistu balsu (a la Tiny Tim) tikrai įdomiai atliko Vincas Dovydaitis. Domas yra inžinierius, išradęs aparatą tobuloms santuokoms apskaičiuoti. Nežiūrint savo aistros elektronams, matavimams, apskaičiavimams, Domas labiausiai yra prisirišęs prie santuokų knygelės. Anot jo, moterys turi savo išmieras, o santuokos turi nuosimčius. "Šlaunys ir liemenys galik tik skaičiavimą sumaišyti". Dėl to Domas yra savotiškas antifeministas. Kažkaip tas jo išanginis monologas nėra įtikinantis. Sunku suderinti Domo vergavimą santuokų knygelei su jo meile technikai. Tikrojaunuolius. Bet tai jau istorija. Ši tema gal yra aktuali lietuviams tuo, kad čia, Los Angeles apylinkėse, yra keli lietuvių garsūs

nelabai inžinieriškų svajonių burbulus pasiryžta susprogdinti dvi realios moterys. Savo "išmieromis" ir išdaigomis jos ypač išmieriavo Viltis Jatulienę. Dėl to Domas yra savotiškas antifeministas. Kažkaip tas jo išanginis monologas nėra įtikinantis. Sunku suderinti Domo vergavimą santuokų knygelei su jo meile technikai. Tikrojaunuolius. Bet tai jau istorija. Ši tema gal yra aktuali lietuviams tuo, kad čia, Los Angeles apylinkėse, yra keli lietuvių garsūs

ju" ir mokslininkui.

Bodleriškai nusiteikęs inžinierius Arūnas (Juozas Pupius) sva joja apie nerealią, avantiūrišką meilę: "O, moteriel O, serenada. Pilna aistros, tartum daina Granada". Jo galvelė prisisunkusi chaltūriškos erotikos. Tenka užjausti J. Pupių, kuriam nelengva buvo įsijausti į tokios pigios "transcendencijos" pripūstą charakterį. Jam net ir eilinio patos pristigo variantai: "Vampyrė. Demonė. Valdovė". Trečias kompiuterių žinovas inžinierius Labūnas (Vladas Gilys) yra paprastas, savimyla žmogelis, prislėgtas žmonos kurpaliaus. Aišku, jis irgi teisėtai sva joja apie tokią palydovę, kuri vakare paduotų pypkę ir šliures, o pusryčiams — svogūnėlių. V. Gilys savo rolę atliko ramiai, natūraliai. Nebuvo jis ir per daug nugarimuotas, kaip kiti inžinieriai.

Vestuvių svečius vaidino: Ona Deveikiėnė, Daila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Šis kvartetas, palydimas akordeono (Algio Kazakevičiaus) sudarė komedijos muzikinį dalinį ir prisidėjo prie vestuovės įkaitina sūkiu: "Kas bus, vių nuotaiškos kėlimo. Itin nuokas nebus, o moterėlės neprazus". Smarkią Labūniene užtikrintai suvaidino Viltis Jatulienė. Jai pavyko save transformuoti iš vadovaujančio nykščio į paslausekant Bing Crosby ir Bob Hope,

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

Kompiuterio išradėjas Domas pagaliau persikombinuoja ir įsijaugja kompiuterinę žmoną Domienę (Emą Dovydaitiene), kuri nedelsdama atima iš vyro santuokų knygelę. Visi inžinieriai nusivilia savo fikcijomis ir prisipažįsta: "Mes nenorim kibertonų, elektronų, dovanų, norim paprastų žmonių".

gijos žmonelės būseną. Toji scena, kai ji globoja savo vyrelį (V. Gylį) šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

Kompiuterio išradėjas Domas pagaliau persikombinuoja ir įsijaugja kompiuterinę žmoną Domienę (Emą Dovydaitiene), kuri nedelsdama atima iš vyro santuokų knygelę. Visi inžinieriai nusivilia savo fikcijomis ir prisipažįsta: "Mes nenorim kibertonų, elektronų, dovanų, norim paprastų žmonių".

Vestuvių svečius vaidino: Ona Deveikiėnė, Daila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Šis kvartetas, palydimas akordeono (Algio Kazakevičiaus) sudarė komedijos muzikinį dalinį ir prisidėjo prie vestuovės įkaitina sūkiu: "Kas bus, vių nuotaiškos kėlimo. Itin nuokas nebus, o moterėlės neprazus". Smarkią Labūniene užtikrintai suvaidino Viltis Jatulienė. Jai pavyko save transformuoti iš vadovaujančio nykščio į paslausekant Bing Crosby ir Bob Hope,

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

Kompiuterio išradėjas Domas pagaliau persikombinuoja ir įsijaugja kompiuterinę žmoną Domienę (Emą Dovydaitiene), kuri nedelsdama atima iš vyro santuokų knygelę. Visi inžinieriai nusivilia savo fikcijomis ir prisipažįsta: "Mes nenorim kibertonų, elektronų, dovanų, norim paprastų žmonių".

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

Kompiuterio išradėjas Domas pagaliau persikombinuoja ir įsijaugja kompiuterinę žmoną Domienę (Emą Dovydaitiene), kuri nedelsdama atima iš vyro santuokų knygelę. Visi inžinieriai nusivilia savo fikcijomis ir prisipažįsta: "Mes nenorim kibertonų, elektronų, dovanų, norim paprastų žmonių".

Vestuvių svečius vaidino: Ona Deveikiėnė, Daila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Šis kvartetas, palydimas akordeono (Algio Kazakevičiaus) sudarė komedijos muzikinį dalinį ir prisidėjo prie vestuovės įkaitina sūkiu: "Kas bus, vių nuotaiškos kėlimo. Itin nuokas nebus, o moterėlės neprazus". Smarkią Labūniene užtikrintai suvaidino Viltis Jatulienė. Jai pavyko save transformuoti iš vadovaujančio nykščio į paslausekant Bing Crosby ir Bob Hope,

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

Kompiuterio išradėjas Domas pagaliau persikombinuoja ir įsijaugja kompiuterinę žmoną Domienę (Emą Dovydaitiene), kuri nedelsdama atima iš vyro santuokų knygelę. Visi inžinieriai nusivilia savo fikcijomis ir prisipažįsta: "Mes nenorim kibertonų, elektronų, dovanų, norim paprastų žmonių".

Vestuvių svečius vaidino: Ona Deveikiėnė, Daila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Šis kvartetas, palydimas akordeono (Algio Kazakevičiaus) sudarė komedijos muzikinį dalinį ir prisidėjo prie vestuovės įkaitina sūkiu: "Kas bus, vių nuotaiškos kėlimo. Itin nuokas nebus, o moterėlės neprazus". Smarkią Labūniene užtikrintai suvaidino Viltis Jatulienė. Jai pavyko save transformuoti iš vadovaujančio nykščio į paslausekant Bing Crosby ir Bob Hope,

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

Kompiuterio išradėjas Domas pagaliau persikombinuoja ir įsijaugja kompiuterinę žmoną Domienę (Emą Dovydaitiene), kuri nedelsdama atima iš vyro santuokų knygelę. Visi inžinieriai nusivilia savo fikcijomis ir prisipažįsta: "Mes nenorim kibertonų, elektronų, dovanų, norim paprastų žmonių".

Vestuvių svečius vaidino: Ona Deveikiėnė, Daila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas. Šis kvartetas, palydimas akordeono (Algio Kazakevičiaus) sudarė komedijos muzikinį dalinį ir prisidėjo prie vestuovės įkaitina sūkiu: "Kas bus, vių nuotaiškos kėlimo. Itin nuokas nebus, o moterėlės neprazus". Smarkią Labūniene užtikrintai suvaidino Viltis Jatulienė. Jai pavyko save transformuoti iš vadovaujančio nykščio į paslausekant Bing Crosby ir Bob Hope,

galėjo pasitęsti ir ilgiau. Smaugu žiūrėti, kai du augaloti lietuvių šliurėmis, mikštūromis, piliulėmis ir t. t. buvo viena sėkmingiausių. Kompiuteris pakeičia ir Arūniene (Danutė Barauskaitė) į ugningą Karmen, su plaštakos ilgumo blakstienomis, kurios virpčioja aistringai ir viliojančiai. D. Barauskaitė vaidino entuziastiškai, nepersistengė, judėjo laisvai ir grakščiai. Apskritai, moterų judrumas puikiai atsvėrė įsisvajojusių vyrų — Arūno ir Labūno — lėtumą.

imported
CARMEL
WINES
From the Land of the Bible
To Grace Your Table

SINCE 1882
THE MOST PRIZED IMPORTED
WINES, BRANDIES, LIQUEURS
AND CHAMPAGNES.
VODKA AND GIN
TABLE WINES, DESSERT WINES
VERMOUTHS, CHAMPAGNES
BRANDIES, WISNIACK
SLIVOVITZ
NON-ALCOHOLIC GRAPE JUICE

PORTUGESE ROSE WINE
GINJAL (Crock)

These products are available at your neighborhood liquor store.

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS,
RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

HIGH RATES
CURRENT RATE
4.75%
PER ANNUM ON REGULAR SAVINGS

5.25%
PER ANNUM ON INVESTMENT BONUS \$1,000 MIN.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Fotografavimas žavioms nuotakoms

The Paul Studio
MODERN. FOTOGRAFO NAMAI

SEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS

3213 So. Morgan St.
Chicago, Illinois 60608
TEL. YARDS 7-5858

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ
IR KITAS USSR DALIS,
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės. Jūsų rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1536 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	DU 5-6550
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	RE 2-7476
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2512
LOS ANGELES 4, CAL.	159 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BAITIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 PHILMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS. CAMPAU AVENUE	365-0780
HARTFORD 6, CONN.	125-126 HILLSIDE AVENUE	249-6214
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS STREET	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENTWORTH AVENUE	PR 1-0096
HAMTRAMCK, MICH.	13239 JOS. CAMPAU AVENUE	365-0740
SO. BOSTON, MASS.	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY.	1152 DEITZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVE	381-8997

Nauji leidiniai

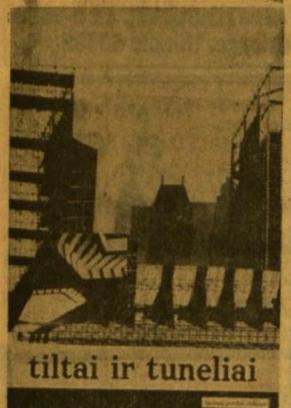
● **TILTAI IR TUNELIAI.** Jaunųjų poezijos rinkinys. Išleido "Ateitis" 1969 metais. Redagavo "Ateities" leidyklos redakcinė komisija. Literatūros serijos Nr. 2. Viršelis Giedrės Žumbakienės. Knygos kaina 2.00 dol., gaunama ir "Drauge".

Antologijon sudėta pačių jauniausių išėjusių poetų, daugumoj studentų, kūryba, kur kiekvienas autorius pateikia po kelis ar keliolika savo eilėraščių. O to raštingojo jaunimo čia yra visa dršmintinė: Remigijus Bičiūnas, Jurgis Bradūnas, Indrė Damašytė, Kestutis Gaidžiūnas, Marija Kvietkauskaitė, Mirga Pakalniškytė, Teresė Pautienūtė, Ramūnė Sakalaitė, Laima Švėgzdaitė ir Aldona Zailskaitė.

Užgirtina čia, kad "Ateities" leidykla tęsia gražią ateitininkų spaudos tradiciją dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų. Juk ir tada "Ateitis" ir "Ateities Spinduliai" buvo tie palaimingai literatūrinio jaunimo lopšiai, išauginę visą kūrybingą mūsų rašto žmonių kartą, pokario metais giliai įmynusią pėdas tiek išėjusių, tiek okupuotos Lietuvos literatūriniam gyvenime.

Turint prieš akis dabar "Ateities" išleistus "Tiltus ir tunelius", savaimė prisimena visai analogiška jaunųjų poetų kūrybos antologijėlė, išleista Kaune 1940 metais jaunesniųjų ateitininkų moksleivių žurnalo "Ateities Spinduliu" žurnalą tada redagavo poetas Bernardas Brazdžionis. Jis paruošė ir aną jaunųjų poetų antologiją "Pirmieji žingsniai". Ten tada tilpo kaip tik būsimos žemininkų kartos, (V. Mačernio, H. Nagio, K. Bradūno), tada buvusios dar šiandieninių tiltininkų amžiaus, pati anksčiau šioji kūryba.

Ir šiandien pasirinktas "Ateities" leidyklos jaunųjų ugdymo kelias, taipgi duoda nemažai vilčių, tikint, kad pradėti statyti tiltai ir pradėti kasti tunelius veda į kūrybingą ateitį. Reikia manyti, kad ir šiandieninės antologijos autorių širdyse slypi dar daug netartų žodžių, kuriuos išgirsime, kai ieškosime šviežios poezijos, apie kurią galėtume

"Ateities" išleistas jaunųjų mūsų poetų antologijos "Tiltai ir tuneliai" viršelis, pieštas Giedrės Žumbakienės.

kalbėti "Tiltų ir tunelių" rinkinio dalyvės Marijos Kvietkauskaitės posmais:

Skrisk su manim auksine diena, apsupk degančią saulę, Suserk mėlynas — žalias spalvas...

šešėliai išausti tolimųj sienoj... nežinomi ir liūdnei migloti, kaip mūsų netarti žodžiai.

● **Vytauto J. Bagdanavičiaus, KULTŪRINĖS GELMĖS PASAKOSE.** Keturių dalių tautosakinė — teologinė studija. II knyga. Daugelio globėjų variantai. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1969 metais. Viršelis Vytauto O. Virkau. Veikalas 358 psl., kaina 3.50 dol., gaunamas "Drauge".

Kaip matome, tai yra tik da-

Vytauto Bagdanavičiaus "Kultūrinis gelmių pasakose" II tomo viršelis, pieštas Vytauto O. Virkau.

lis Vytauto J. Bagdanavičiaus užsimotos labai plačiai panagrinėti, kaip jis pats sako, tautosakinės ir teologinės temos. Tai didelė naujiena ne vien tik mūsų šios ar panašios rūšies rašytojams, bet ir šitokios krypties studijose aplamai.

Veikalo aplanką parašėte apie šią knygą sakoma:

"Antroje teologiškai-tautosakinės studijos knygoje Vytautas J. Bagdanavičius tęsia pasakų ciklą ir jų nagrinėjimą laiko bėgyje. Autorius čia sustoja prie įvairių tautų pasakų, kurios keitėsi pagal tautos savitumus, religines įtakas, susidariusius papročius ir kultūros kilimą. Pasakų skirtingi variantai nebūtų aiškūs be gilesnio jų pažinimo ir tautų skirtingų papročių. Bet jose randami įvairių variantų panašumai parodo, kaip pasakos ėjo iš tautos į tautą, iš skirtingo krašto ir kontinento į kitus kraštus ir kaip kultūrinės įtakos tuos variantus interpretavo, kad jos būtų suprantamos to laiko ir tos tautos žmonėms. Antroje knygoje autorius dar giliau eina į kultūrinės gelmės, atskleidamas jos klotus, susidėčiusius vienus ir kitus.

Kultūrinės gelmės pasakose patraukia skaitytojo dėmesį ir traukia jį kartu su autoriumi toliau gilintis į praeitį, įvairias šalutines įtakas ir tautinius savitumus. Ieškodamas religinės pras-

Adomas Galdikas niekada nebuvo aklinai užsidaręs nuo visuomenės, kol sveikata leido, jis buvo dažnas įvairių minėjimų, koncertų ir kitokių susibūrimų dalyvis. Nuotrauka Vytauto Maželio

mės ir religinių elementų pasakose, autorius ieško jų pagonišku, islamo, krikščionybės religijų susijungime tose pačiose pasakose, kuriose kartais išryškėja Mergelės Marijos vaidmuo.

Skaitytojas ir šią antrąją dalį seks su dideliu įdomumu. Ypač toks, kuris domisi gilesne praeimi, kuris nori išsiaiškinti dabarties kultūrinės apraiškas, kultūros išsirutuliojimą nuo proistorės iki istorinių laikų. Stilinga ir aiški kalba, gili interpretacija rodo autorių gerai išstudijavus kultūrinių ir religinių klotų susidūrimą ir aukštesnės kultūros persvarą."

● **LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS, 1969 m. spalio - gruodžio mėn, Nr. 4.** Pasaulio ir Amerikos Lietuvos gydytojų sąjungos organas. Garbės redaktoriaus S. Biežis. Redaktoriai — S. Budrys, A. Garūnas ir V. Tauras. Atsakingasis redaktorius — M. Budrienė, 2751 W. 51st St., Chicago Ill. 60632. Administruoja Irena Makstutienė, 8743 Mobile Ave., Oak Lawn, Ill. 60453. Prenumerata 6 dol.

● **LIETUVIŲ DIENOS, 1969 m. lapkričio mėn, Nr. 9.** Vyr. redaktoriaus Bernardas Brazdžionis. Leidėjas Antanas Skirius. Administratorius Juozas Andrius. Zurnalas išleina kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėnesius. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Metinė prenumerata 8 dol.

nalas išleina kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėnesius. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Metinė prenumerata 8 dol.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters.
Nuomoma — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

MOVING
Perkrausto baldus iš arti ir toli
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutalpykite pirkaami čia įvairių filmų foto aparatų bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidėdam pasirenkamus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigto foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PProspect 6-8998

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS
FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidėvėjimo. Ratlankiai (wheels)
Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service
2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
Telef. — Grovehill 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v., šėšt. 7 v. r. — 3 v. p. p. Sekm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.
Savininkas MIKAS ČESAS

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4%
4 3/4%

Mokamas už Vienų Mėn. Certificatų sąskaitas Minimum \$5,000.00
Naujas aukštas dividendinis mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANČIŲ PIRMADIENIŠKAI IR KETVIRTADIENIŠKAI ANTRADIENIŠKAI IR PENKTADIENIŠKAI ŠEŠTADIENIŠKAI IR SEKMDIENIŠKAI

NAUJAI PERTVARKYTAS DIAMOND HEAD RESTORANAS & LOUNGE
PASIŪLO JUMS DIDELĮ PASIRINKIMĄ AMERIKIETIŠKŲ VALGIŲ
O JEIGU JUMS PATINKA EGZOTIŠKI VALGIAI, pasirinkite JAPONIŠKĄ MENIŲ.
Tropikiniai gėrimai — mūsų specialybė

Padavėjos apsirengę "kamonu" rūbais
Jums ir jūsų draugams čia patiks sustoti prieš ar po teatro.
Priešpiečiai (LUNCH) duodami nuo 11 val. ryto.
Šeštadieniais atdara 4 v. popiet. Sekmadieniais 12 val. diena
Pirmadieniais uždaryta. Dėl rezervacijų —
TELEFONUOKITE 925-1678

Diamond Head RESTAURANT & LOUNGE
3321 WEST COLUMBUS AVE. (Arti 79th ir Kedzie Ave.)
Savininkas Edmundas Mačiulis

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitu namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį 9-9 val.; antradienį, trečiadienį ir šeštadienį nuo 9 iki 6 val. sekmdadienį atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Siuvimo Mašinos - Dulkių Siurbliai

● BERNINA
● NECCHI
● ELNA
● VIKING
● PFAFF
● SINGER

ELECTROLUX
HOOVER
EUREKA
KIRBY
ROYAL
IR KT.

Parduodame, nuomojame ir taisome siuvimo mašinas, dulkių siurblius prieinamomis kainomis ir sąlygomis. Turime dalis. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestiuose.

B and B DISTRIBUTING COMPANY
A to Z Sewing machines and Vacuum cleaners
4081 ARCHER AVE. (Prie California Ave.), Chicago, Ill. Tel. 927-4702
Vedėjas Arvydas M. DIKINIS

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
409 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60622
PHONE: 294-4078

4 3/4%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts Paid and Compounded Quarterly

5 1/4%
6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES
Minimum \$1,000

NAUJI PATVARKYMAI
Dabar galioja persiuntimui apmokėtu maitu siuntinių į U.S.S.R.
Palengvinama daiktų klasifikacija, kaikiuriems dalykams pakeičiamas maitas, ir t.t.
SENA PATIKIMA FIRMA
Ir toliau tarnauja vis augančiai Klientūrai, yprastu tradiciniu būdu, kaip tarnavo 46 save egzistavime metų.
Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, dėkojame Jums už jūsų paramą. Jei ne, prašome išbandyti mūsų patarnavimą ir tada jūs mums dėkosite.

PASTU GAUNAMI SIUNTINIAI TA PACIĄ DIENĄ PARUOSIAMI PERSIUNTIMUI.
Naujausio katalogo ir naujausių patvarkymų kreipkitės į **GLOBE PARCEL SERVICE, INC.**
723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
TEL. — 215 925-3455
NEW YORK CENTRAL OFFICE
220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003
TEL. — 212 982-8410

Arba į bet kurį mūsų skyriaus atstovą

PHILADELPHIA, PA. 19123 1013 N. Marshall Street WA 5-8878	ELIZABETH, N. JERSEY 07201 956A Elizabeth Street 354-7608
BALTIMORE, MD. 21224 3206 Eastern Avenue DI 2-2374	HAMTRAMCK, MICH. 48212 11415 Jos. Campau Avenue 365-6350
SO. BOSTON, MASS. 02127 390 West Broadway AN 8-8764	KANSAS CITY, KANSAS 66102 18 South Bethany AT 1-1757
CHICAGO, ILL. 60632 4102 Archer Avenue Tel. 254-4144	MIAMI, FLORIDA 33138 6405 Biscayne Boulevard FR 9-8712
BRANCH CHICAGO, ILL. 60622 2242 W. Chicago Avenue BE 5-7788	MINNEAPOLIS, MINN. 55414 217 E. Hennepin Ave. FE 2-4908
CLEVELAND, OHIO 44119 787 East 185th St. 486-1836	NEW BRITAIN, CONN. 06052 97 Shuttle Meadow Avenue Tel. 224-0829
DETROIT, MICH. 48210 6460 Michigan Avenue TA 5-7560	NEW YORK, N. Y. 10003 101 First Avenue OR 4-3930
OMAHA, NEBR. 68107 5524 So. 32nd Street 731-8577	PARMA, OHIO 44134 5432 State Road 749-3033
PITTSBURGH, PA. 15222 346 Third Avenue GR 1-3712	ROCHESTER, N. Y. 14621 683 Hudson Avenue BA 5-5923
LOS ANGELES, CALIF. 90026 2841 Sunset Blvd. 213-382-1568	VINELAND, N. J. 08360 Parish Hall West Lands Avenue 609-691-8423
SAN FRANCISCO, CAL. 94123 1236 — 9th Avenue LO 4-7981	SEATTLE, WASH. 98103 1512 N. 39th Street ME 3-1853
TRENTON, N. J. 08611 730 Liberty Street LY 9-9163	SOUTH RIVER, N. J. 08882 168 Whitehead Avenue 257-2113
WORCESTER, MASS. 01604 82 Harrison Street 617-798-3347	HARTFORD, CONN. 06103 11 Charter Oak Ave. 249-6255

CENTRAL OFFICE NEW YORK
220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003 — Tel. 212 — 982-8410

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIPTS, INC.
įgalioti limi dovany užsakymus iš Sovietų gamintų daiktų: automobilių, šaldytuvų, televizijos aparatų, motociklų, rūbų ir t. t.

NAUJI LEIDINIAI

• R. Spalis, **REZISTENCIJA**. Romanas. Išleido Viltis 1969 m. 429 psl., kaina 6 00 dol.

Spalis yra talentingas pasakotojas. Romane pinasi ir tempia- si labai didelė intriga. Skaityto- jas, paėmęs į rankas, taip įsitrauks į knygą, kad ją per porą dienų perskaitys. Siužetas — Lietuvos studentų rezistencija prieš oku- pantus bolševikus 1940-1941 m. Knygoje autorius parodo politinį įžvalgumą ir gerai suvokią nepri- klausomybėje augusio studento politinę psichologiją bei apskritai jų nuotaikas. Užtat dialogai gy- vi ir turiningi, įvykių pynė pa- gaunanti dėmesį, personažai gy- venimiški.

Jauni studentai organizuoja pogrindį, slapta gabena ginklus, ruošdamiesi sukilimui, gabiai

rines ir visuomenines - politines problemas. Laikraštis stengiasi būti aktualus kartais net įvairių kraštutinių kaina. Skaitytojui krinta į akis tai, kad, rašant vi- suomeninėmis - politinėmis te- momis, dažniausiai akėjama lais- vojo pasaulio šios rūšies lietuvių bruzdėjimai, o rašant kultūrinė- mis temomis, akcentas daugiau dedamas ant okupuotos Lietuvos kultūrinio gyvenimo. Tada ir gaunasi kreivokas vaizdas. Atro- do, kad mes čia tik pešamės ir "durnių voliojame", o anapus ser gama vien kultūra.

ATSIŪSTA PAMINĖ

• O. Akmentins un L. Berzi- na, **LATVIJAS IDEJA AMERI- KA**. Amerikas Latviešu Tautišk- as Savienības 50 GADI 1918— 1968. Izdevusi Amerikas Latviešu Tautiška Savienība Bostona, 64 Sigourney, Jamaica Plain, Mass. 02130. Redakcijas Kollegija: A. Banga, A. Gailītis, L. Reiters, E. Dzelzkalns. Copyright 1969, by American National Latvian League, Boston, Mass. Iespiests Lie- tuviešu Enciklopedijas spiestuve, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

• **SKAUTŲ AIDAS**, 1969 m. Nr. 6 ir Nr. 7. (du atskiri nu- meriai) Lietuvių skautų ir skau- čių laikraštis. Vyr. redaktorius v.s. Antanas Saulaitis, Old Colonial Road, Oakville, Conn. 06- 779. Administratorius — Kazys Šimėnas, 45 Alban St., Dorches- ter, Mass. 02124. Metinė prenu- merata 4 dol.

• **SKILTIS**, 1969 m. rugsėjo - gruodžio mėn. Nr. 13—14. Vin- co Krėvės ir Perkūno draugovių Chicagoje laikraštėlis. "Skiltis" redaguojama ir leidžiama Chica- gos Lituanicos tunto Perkūno ir Vinco Krėvės draugovių skautų. Redakcijos adresas: 7045 S. Cla- remont Ave., Chicago, Ill. 60636.

• **SVYTURYS**, 1969 m. spal- io mėn. Nr. 3. Washingtono moksleivių ateitininkų neperiodi- nis laikraštėlis. Redaktorius: A. Dambriūnas. Padėjėjas: L. Vait- kus. Bendradarbis: M. Dambriū- naitė, I. Tamošiūnaitė, J. Vaičiū- laitytė, R. Vaitkutė. Redakcijos adresas: Švyturys, 4314 40th St., Brentwood, Md. 20722.

• **SVECIAS**, 1969 m. rugsėjo - spalio mėn. Nr. 5. Lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis.

Adomas Galdikas

Kompozicija

Leidžia Lietuvių evangelikų liu- teronų bažnyčios vyriausioji tary- ba tremtyje. Išeina kas du mė- nesiai. Atsakingasis redaktoriu- senjoras kun. Adolfas Keleris. Faktinasis redaktorius — senjo- ras kun. Ansas Trakis, 6620 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill. 606 29. Administratorius ir technišk- as redaktorius — Fricas Šlen- teris, 28 Bremen 20, Kurt-Schu- macher-Allee II, Etage 4, Woh- nung 7. W. Germany. Prenume- rata Amerikoj ir Kanadoj 4. dol. Anglijoj ir Australijoj 1,5 svaro, Vokietijoj 8 markės. Atskiras nu- meris Amerikoj 60 centų.

• **VILTIS**, December, 1969. A Folklore Magazine. Redaguo- ja ir leidžia V.F. Beliajus, P.O. Box 1226, Denver, Colo. 80201. Metinė prenumerata 3 dol. 50 centų, dvejiems metams — 6 dol. Viltis yra populiarus žurnalas, lie- čias daugelio pasaulio tautų tau- tosaką ir tautodailę. Kiekvienam jo numeryje pateikiama medžia- gos ir apie lietuvių folklorą.

• **SALTINIS**, 1969 m. spalio mėn. Nr. 5. Tikytinės ir tauti- nės minties žurnalas. Leidžia Sv. Kazimiero sąjunga Anglijoje. Re- daguoja S. Matulis, MIC. Redak- cijos narys — Vladas Slaitas. Pre- numerata 15 šil. (2 dol.). Adre- sas: 16, Hound Rd., West Bridg- ford, Nottingham NG2 6AH, England.

— Garsusis olandų tapytojas Rembrandtas gimė 1606 m. lie- pos 15 d.

SV. TĖVO PADEKA ORTODOKSAMS

Popiežius Paulius VI-sis savo ir pasaulio vyskupų sinodo var- du telegrama padėkojo Konstan- tinopolio ortodoksų Bažnyčios vyriausiam patriarkui Atenago- rui, už jo sveikinimus ir linkė-

Jimus Romos vyskupų Sinodui. Šventasis Tėvas telegramoje iš- reiškia viltį, kad šventajai Dva- siai laiminant pasaulio vyskupų sinodo ir ortodoksų Bažny- čios pastangos, daug prisidės prie abiejų krikščioniškųjų Baž- nyčių vienybės įgyvendinimo.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORES

- 1) 5515 SO. DAMEN AVE.
- 2) 5996 SO. ARCHER AVE.

All Phones WA 5-8202

Telef. — 735-2345

WHITE CROWN ALCOHOL	Fifth \$5.19
V.S.O.P. COGNAC	Fifth \$4.98
Bottled in France	
GIN & VODKA	Quart \$3.39
	3 for \$10.00
STRAIGHT BOURBON 90 Proof	Quart \$4.49
FULL LINE Of Prepared COCKTAILS	each \$2.98
CALIFORNIA BRANDY	\$3.79
	3 for \$10.50
BEAM COLLECTOR BOTTLES, now only	— \$9.95
CALIFORNIA CHAMP.	Fifth \$1.69

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos,
Tune-up ir Motorų Remontas

5759 So. Western Avenue
Kampus 58th Street
Tel. — PROspect 8-9533

GĖLĖS
Vestuvėms, banketams, laidotuviams
ir kitokioms progoms

GUŽAUSKŪ
Beverly Hills Gėlinyčia

2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

REMKITE "DRAUGA"

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)

2424 W. 69th Street Tel. REpublic 1-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. Lithuania Ave. Tel. YARds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

LUIZ AUTO REPAIR
6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629

TELEF. — 436-3699

KAROSERLIOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAŽYMO DARBAI
Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
Savininkas Aloyzas A. Kunskas

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH \$10,000 or MORE

INSURED

4 3/4% per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid as of: Mar. 31 — June 30 Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH \$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year — in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

Savings certificates issued for six months or one year — in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD., Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

2533 West 71st Street Tel. 476 2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESI OG NUO MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.

Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Dovydas P. Gaidas — Geraldas F. Daimid

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

4330-34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

EARN **5 1/4%** PER ANNUM ON **\$1000**

INTEREST COMPOUNDED DAILY

Standard Federal pays 5 1/4% interest per annum on savings certificates of \$1,000.00 or more. Issued for 6 months.

A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum (\$50.00 minimum) is also available. Regular passbook savings earn 4 3/4% per annum. Interest is compounded daily, paid quarterly.

Savings in by the 10th earn from the 1st.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
Assets over \$141,000,000.00 • Reserves and Surplus over \$12,000,000.00 (more than twice the legal requirements)
Federal Charter • Federal Supervision

4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • V17-1140
HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M. - 3 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M. - 4 P.M. • Sat. 9 A.M. - 12 Noon • Wed. - No Business Transacted

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 8507 S. Troy St. Chicago III 60629
Tel. 925-5988

Kalėdos, mirusiųjų prisiminimas ir Kankinių koplyčia

Artinas Kalėdos, didžiojo džiaugsmo šventė — Kūdikėlio Jėzaus gimimo diena.

Vienas išminčius yra kažkada pasakęs, kad kūdikis namuose — tai džiaugsmo šaltinis, tai taikos ir meilės pasiuntinys, tai poilsio vieta nekaltybei žemėje, tai ryšys tarp angelų ir žmonių. Kūdikis — tai miela žmonijos gėlė, naujai nukritusi iš paties Dievo namų, kad žydėtų žemėje.

Ar bent sekundę pamąsto apie tai šio laiko žmogus, bėgdamas apsikroves pirkiniais — pavargęs, piktas ir erzlus, nežinas, ko benoris ar ieškas savo artimiesiems dovanų? Pirmą kartą švėsdamas Kalėdas, po kojos patatymo mėnulyje, žmogus nepajėgia pakelti kiek aukščiau minties, o braidžioja jau nuo rugsėjo mėnesio viską skandinančioje komercinėje bangoje.

Lietuvoje buvo gražus; giliai prasmingas paprotys. Kūčią vakarą šeimyna palikdavo prie stalo tuščią kėdę, tuo nepamiršdama ir prisiminimą brangų savo mirusių šeimoms narių.

Kaip būtų miela ir gražu, kad mes, lietuviai, iškėlė galvas virš to komercinio sumišimo, nemesume sunkiai uždirbtų pinigų, galvotrukėliais griebdami blizgu-

čius, sekančią dieną betinkančius į sąslaviną.

Tačiau apdovanoję gyvuosius lietuviška knyga ir laudies meno dirbiniais, vargstančiuosius ir paliegusius maistu, apavu ir apranga, nepamirškime ir mirusiųjų, skirdami, kas jiems priklausoma.

Kankinių koplyčios Vatikane užbaigimui dar trūksta geros lietuviškos tautos. Viena banga nesudaro vandenyno, tik lašas prie lašo mariomis nusitėsia.

Tad įmūrykime nuolat krentantį bei smunkantį skatiką šimtmečiais išlaikiusioje šventovėje lietuviško meno Kankinių koplyčioje, amžiams palikdami gyvųjų vardus mūsų brangių asmenų.

Tada Kūčių vakarą, pavargę, bet dvasioje laimingi, kad buvo

ieškota gerumo pasaulio gyvenime, skirta, kas priklausė gyviesiems, tačiau nepamiršti ir mirusių, žvelgdami į tuščią prie stalo vietą, apleistą artimųjų senokai ar visai neseniai, lauktu su A. Jakštu galėsime giedoti:

Ant užklotu dailiai sta'o
Šventą duoną vakar laužę
Jėzum džiaukitės be ga'o,
Jei tik sąžinė negraužia.

Pasiruošimas Kalėdoms

STEFANIJA STASIENĖ

Su paskutiniu lapkričio sekmadieniu pradėjome reikšmingą krikščioniškajam pasauliui metų laiką — Adventą. Tai laukimo ir pasiruošimo laikas. Advento liturgija mus paruošia Kristaus atėjimui, o šio laikotarpio papročiai paruošia nuotaiką ir aplinką šiai didžią šventę kuo iškilmingiau sutikti.

Adventas — gražų ir prasmingų tradicijų laikas. Štai, kad ir advento vainikas, simbolizuojas amžinybę. Keturiuos ji puošiančios žvakės simbolizuoja Kristų — amžinąją šviesą, kurią tamsa nenugalai. Mūsųose būdavo irgi gražus paprotys advento vakarais susiburti tyliai maldai ar giesmei. Adventas mūsų krašte buvo tylos laikotarpis. Juk ir gamta, rudens audroms praūžus, užmigdavo šalčio ir sniego patale. Tada tylą įsiviešpataudavo ir žmonių širdyse. Ne veltui senieji sakydavo, jei advente dainuosi — Kalėdose sirgsi. Tokioj ramioj ir šventiškoj nuotaikoj vykdavo ir pasiruošimas Kalėdoms. Seimėninkės iš anksto surinkdavo savo mėgiamiausius ir išbandytus receptus, įsigydavo reikiamus prieskonius kvapniems Kalėdų sausainėliams bei meduoliams kepti ir, žinoma, ilgais prieškalėdinio meto vakarais juos keptavo. O malonus kvapas sukeldavo jaukią ir šventišką nuotaiką.

Sekant tradiciją, Kalėdoms kepami maži įvairių formų ir kvapų bei spalvų sausainėliai, kurie vėliau padengiami balta glazūra. Dabar būtų irgi pats laikas pradėti sausainėlius kepti. Tad pamėginkime šį kartą, šiuos puošnius sausainėlius.

Sausainėliai

Imti: 3 didelius kiaušinius, 1 puoduką cukraus, 5 lašus any-

žių aliejaus, 1,5 iki 2 puodukų miltų, pusę šaukštelio kepimo miltelių.

Kiaušinius plakti palengva, vis įpilant cukraus. Visą cukrų supylus, dar plakti 30 minučių. Supilti anųžių aliejų. Miltus sumaišyti su kepimo milteliais ir, palengva persijotus, berti į kiaušinių mišinį. Dar maišyti 5 minutes.

Skardą (be kraštų) patepti šiek tiek sviestu ir pabarstyti miltais.

Arbaitiniu šaukšteliu (ne visai pilnu) paimti masės ir kitu šaukšteliu nustumti ant skardos. Sudėti eilėmis ne per arti ir palikti taip stovėti 10 val. arba per naktį. Kepti prie 350 laips. temp. apie 20 minučių, arba iki šiek tiek pagels.

Ju nereikia niekuo padengti, nes sausainėliai savaime žvilga. Viršus skirsis nuo pagrindo.

Laikyti sandariai dėžėje.

Ar moderniškias jaunimas yra idealistiškas?

Kai kurie mano, kad dabartinė karta yra ir labiausiai moraliniai jautri, kokios ligi šiol niekad neturėta. Jų domėjimasis rasine lygybe, vargšų bėdomis ir Vietnamo karu yra cituojami, kaip to jautrumo įrodymas. Iš kitos gi pusės yra tie, kurie vadiną tai veikiau emocije suirute negu nuostirdžiu idealizmu. Jie prilygintai pabrėžia, kad anksatyvesnioji karta savanoriškai tūkstančiais vykdavo kaip misionieriai, dvasiškaiai, mokytojai ir socialiniai darbuotojai tais laikais, kai algos buvo labai menkos ir nieks nepažinojo unijų. Jie tvirtina, kad didžioji dauguma, taip vadinamo, jaunimo idealizmo iš tikrųjų yra tikrai kombinacija jėgos alkio ir suerzinimų pamėgimo.

Kai kurie mano, kad dabartinė karta yra ir labiausiai moraliniai jautri, kokios ligi šiol niekad neturėta. Jų domėjimasis rasine lygybe, vargšų bėdomis ir Vietnamo karu yra cituojami, kaip to jautrumo įrodymas. Iš kitos gi pusės yra tie, kurie vadiną tai veikiau emocije suirute negu nuostirdžiu idealizmu. Jie prilygintai pabrėžia, kad anksatyvesnioji karta savanoriškai tūkstančiais vykdavo kaip misionieriai, dvasiškaiai, mokytojai ir socialiniai darbuotojai tais laikais, kai algos buvo labai menkos ir nieks nepažinojo unijų. Jie tvirtina, kad didžioji dauguma, taip vadinamo, jaunimo idealizmo iš tikrųjų yra tikrai kombinacija jėgos alkio ir suerzinimų pamėgimo.

Dailininkas Adomas Galdikas Kazio Binkio minėjime kalbasi su soliste Vince Jonuškaite (dešinėje ir aktorė A. Dauguvietyte. Nuotr. V. Maželio

Moterys susilygina darbe su vyrais

N. BUTKIENĖ

Šiandien moterys išsikovoję vienodas teises su vyrais ir imasi kiekvieno darbo, kurį anksčiau dirbdavo vien vyrai. Moterims pavyko gauti net aukštus postus diplomatiijoje. Pirmoji moteris, kuri buvo paskirta atstovauti savam kraštui kitoje valstybėje buvo pon'a Kolontai. Ją paskyrė bolševikų valdžia, įsigalėjusi Rusijoje prieš 50 m. Tuo būdu Kolontai buvo šioj srity pionierė. O dabar mažai kas kreipia dėmesio ir nesistebi, jei moteris skirama diplomatinėn tarnybon, kaip pasiuntinė. JAV-bės tur'o populiarį diplomatę Romoje ponia Clare Booth Luce.

Nuo diplomatių ligi jojkijų

Rusijoje moterys, ne tik susilygino su vyrais profesiniame darbe, kaip gydyjos, inžinierės ir t. t., bet ir finansine, kuris buvo skaidrus, vien tik vyrų jėgomis, kaip antai, p. e. k. krėvelės, gatvų šlavėjos, valytojos, plytų nešiotojos ir panašiai. Tuo tarpu gi amerikiečiai vyrai stengiasi padėti moterims net namuose, palengvindami joms namų apyvokoje ir net pasiimdami indų plovimo našta.

Moterys, ypač amerikietės, stengiasi visokiose sporto šakose išsikariauti sau prideramą vietą. Tiesa, ligi šiol sporto varžybos vyrams ir moterims vyksta atskirai. Tačiau, štai, kai kurios užsinerėjo dalyvausti lygiai su vyrais varžybose, būtent, tapti profesionalėmis jojkikėmis. Vyrai tokioms

Aktorė Elena Blandytė birutinkų Juvė rengtame koncerte - balnuje skaito Mačernio poeziją. Nuotr. V. Noreikos

sporto konkurentėms labai priešinosi, laikydami tą amatą tik savo vyriška privilegija. Pradžioje jie boikotavo arklų lenktynes, jei jose žadėjo pasirodyti moterys. Pagaliau, vyrai nusileido, ir šiaudien jau kelios moterys gavo oficialius leidimus būti jojkikėmis.

Beveik ligi šios dienos vyrai pajuokia ir peikia moteris — automobil'o vairuotojas. Jei tik pasitaikydavo katastrofa ir vieną iš susidūrusių mašinų vairuodavo moteris, tai vyrų nuomone, ji būtinai būdavo kalta. Jų tvirtinimu, ko geresnio galima laukti iš moters?!

Vyresnės moterys — puikios vairuotojos

Neseniai dr. Harry J. Woehr, industrialinės klinikos psichologas, po ilgų tyrimų priėjo išvados, kad moterys, sulaukusios 45 m. amžiaus yra tikrai geros mašinų vairuotojos. Dr. Woehr pravedė kompiuterio pagalba takų tyrimą. Jis nustatė, kad iš apklaustų vyrų 100 proc. jų yra įsitikinę, kad jie yra geri, saugūs vairuotojai. O iš moterų tik 84 proc. tokio drąsumo teparodė. Tačiau 18 mėn. laikotarpy apie 10 iš tų vyrų — pagyrų turėjo katastrofas, o iš moterų tik 2.

Vyrai, įsitikinę savo pranašumu, rizikuoja vairuoti, net būdami šiek tiek išgėrę svaigalų arba paveikti įvairių emocijų, nors psichologai ir perspėja vengti vairuoti depresijos nuotaikoje. Moterys, kaip pasirodė, priešingai, taip nesielgia.

Pats dr. Woehr yra vidutinio amžiaus, truputį pražilęs, ramaus būdo, vienas pagrindinių žinovų psichologų Philadelphijoje, didelis autoritetas, be to, dar vienos tarptautinės oro linijos patarejas, turįs nuosavą lėktuvą ir jau dešimt metų besinaudojans lakūno leidimu.

Jo žmona taip pat igijo lakūnės pažymėjimą. Tačiau net trejetą metų vyras neleido jai savarankiškai skristi. Tik, kai jis įsitikino, kad ji puikiai skraidė, j's leido jai vairuoti jų lėktuvą, kad, reikalui esant, žmona galėtų jį pavaduoti.

Nors jis pats jau 31 m. laimingai vairuoja automobilį, bet vis dėlto jam atsiūkdavo ir maži nesusipratimai kelionėse, o jo žmonai per tą laiką viskas klijos: kuo puikiausiai.

Šiandien dažnai pasitaiko tarp taksistų šoferių ir moterų, kurios vairuoja neblogiau už vyrus. Jos net dirba kaip mokyklinių autobusų šoferės.

Ekonomistė, la'ūnė, o svajoja apie mėnulį

Atrodo, kad dabar ne tik šoferės - moterys susilygino su vyrais, bet ir lakūno garbe vyrams teks pasidalinti su moterimis. Viena tokių pirmųjų atsiradusių

yra panelė Barbara Maddock, 24 m. Ji baigė Michigan universitetą, yra ekonomistė, ir tuo pačiu laiku įsigijo lakūno leidimą Ann Arbor mieste, Mich. Dabar ji, kur kelį praskynė jau vyrai, li, kur lelią praskynė jau vyrai, o moteris dar nepakliuvo.

Zodžiu, šiandien sunku surasti darbo šaką, kuri būtų neprie-

Generolas S. Diumantas birutinkų balnuje kalbasi su artistėmis sol. J. Šalnienė ir muz. Petkus. Nuotr. V. Noreikos

nama moterims. Rodos, belieka tik išgirsti, kad ir didelių laivų vairuotojų - kapitonų tarpe atsirado moterų.

Moteriškoji šaka — namai

O tačiau yra viena darbo šaka, kuri išimt'niai priklauso moterims. Netgi amerikiečiai vyrai, džentelmenai, negali jų pavaduoti — tai namų valymas kiekvieną pavasarį ir rudenį.

Pirmiausia moterys patikrina visus šeimos drabužius. Išėjusius iš mados atiduoda į valyklą, o paskui siunčia labdaringsoms organizacijoms.

Paskui jos skuba, jei netarnauja, išvalyti visą butą, kol dar vyras ir vaikai negrįžo namo.

Darbai apie namus yra fizinio

Chicago Lietuvos moterų klubas vizituoja Sv. Šeimos vilos gyventojus. Vidury klubo garbės pirmininkė Juzė Daužvardienė, (II-ji kairėje) kl. pirmininkė Genovaitė Ambrozaitė - Krajiček, vizito ruošimui komiteto pirmininkė Aldona Brazienė, seselė M. Klemencija, vilos viršininkė, klubo narė. Prie seselės Klemencijos — Marija Rudienė, Vilos gyventojai — lietuviai, -ės. Akordeonistas Jurgis Jonikas.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Dail. M. Stankūnienė, Balzoko Lietuvių kultūros muziejaus moterų komiteto atstovė, suorganizavo lietuvių moterų ekskursiją į Chicagos Meno institutą — apžiūrėti REMBRANDTO meno kūrinių parodos. Ekskursantės turėjo bendrus priešpiečius to paties instituto rūmuose, kurio vadovas dail. G. Schneider padarė didžiojo dailininko Rembrandto kūrinių apžvalgą. Vadovas parodė drobėje būdingesnius Rembrandto kūrinius, supažindino su jo meno kryptimi, technika ir patį kūrėją palygino su kitais ano meto dailininkais.

Nežiūrint, kad buvo šokiadienis, ekskursijoje dalyvavo 140

pobūdžio ir pareikalauja nemažai jėgų iš moterų.

Gydytojo patarimai kaip nepavargti

Dr. Jacob Graham, ortopedinio skyr. šefas Lenox Hill ligoninėje, New York, duoda moterims keletą patarimų, kaip bedirbdamos jos mažiau pavargtų.

1. Jei pastebėsi pirmą krentantį medžių lapą, neskubėk per daug energingai valyti namą.

2. Nekilnok sunkių daiktų, ypač sunkesnių kaip 25 svarų. Tačiau jei būtina reikia, tai pasaugok nugara. Stenkis dirbti rankomis, kojomis ir net šlaunimis, kad tik nevirgtų vien nugara.

3. Prėš pradėdant kokį sunkų darbą, pirma gerai pagimnastikuok nugara, kojomis ir rankomis, kad raumenys priprastų prie visokių judesių. Mėginti rankomis pasiekti grūdus, lankstyti ke-

moterų. Reikia, lietuvių moterų domisi menu.

★ M. Krauchūnienė, Lietuvių moterų klubų federacijos Chicago klubo ilgametų pirmininkė, Kalėdų švenčių proga, pristatė tautinį meną plačiai Chicagos visuomenei. Ji išstatė lietuviškos kalėdinės eglutės ornamentiką — papuošalus Centrinėje Chicagos bibliotekoje, vidurinėje ir šiaurės Chicagos kelių priemiesčių bibliotekose. Tai neabejotina, kad mūsų tautodailės dirbinius pamatys tūkstančiai šviesesnių amerikiečių.

★ Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicago klubas savo paskutiniame visuotiniame metiniame susirinkime išrinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis taip: pirm. — M. Krauchūnienė, vicepirm. — E. Sidzikauskienė, vicepirm. — M. Macevičienė, išd. B. Lenkevičienė, koresp. — K. Leonaitienė, susirink. sekr. — O. Lorentienė, protokolų sekr. — J. Valdienė.

Po Naujų metų valdyba mano suruošti kultūrinę popietę, kurioje bus pristatyta LMK. Federacijos išleista knyga "Lithuanian Woman."

★ Inž. ir arch. sąj. Moterų pagalbiniu vėneto suruoštas pobūvis praėjo su didžiu pasisekimu. Vieneto pirm. St. Semėnienė, atidarydama pobūvį Jaunimo centre Čiurlion'o galerijos salėje, pasidžiaugė gausiu svečių atsilankymu, dėkodama atvykusiems, kvietė visus pabendrauti jaukioje šeimyniškoje atmosferoje. Po trumpo sveikinimo, pakvietė akt. E. Vilutienę (vėneto narę) praveisti programą. Poetė Ada Karvelytė-Dubauskienė (neseniai su kitais išleistoje plokštelėje dalyvavusi sėkmingai su savo poezija), taipgi buvusi vieneto valdyboje, paskaitė pluoštą nuotakų eilėraščių iš savosios kūrybos. E. Vilutienė aktoriskai perdavė satyrą iš Lietuvos "Apie vežikų atgaivinimą" ir perskaitė "Anykščių šilėlį Chicagoje". Gėlių valsui gvazdikus pint nelėse pardavinėjo V. Barienė ir N. Vengrienė. Salė buvo išpušta rudens nuotaikoms pritaikytais grybiais, įvairiaspalviais lapais, spalvotom lempom ir žvakėm. Turtingas vaišes sumėšė pačios narės. Valdyboje energingai darbuojasi: B. Briedienė ir E. Varankienė, vicepirm., O. Paulikienė, sekretorė, A. Slonskienė, išd., ir H. Žitkienė, narė. Visas pelnas skiriamas labdarystei. M. L.

Kaip teisingai elgtis,

Spaudoje teko pastebėti toki klustelėjimą etiketo žinovei Emily Post.

Klausimas: Ar teisinga jaunam dvasiškiui (35 m.) pasilikti sėdinčiam, kai 71 m. jo parapjietė įžengia į kambarį? Jis atėjo jos aplankyti po ligos.

Atsakymas: Kiekvienas 35 m. vyras turi atsistoti, kai vyresnė moteris įžengia į kambarį, nežiūrind kas jis yra ar dėl kurios priežasties jis ten atsirado.

Daiva Dobilienė

— Suez'o kanalas buvo atidarytas laivų plaukimui 1869 m. lapkr. 17 d.